

РЕШЕНИЕ

№ 170

гр. Пловдив, 25.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 2-РИ НАКАЗАТЕЛЕН СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Магдалина Ст. Иванова

Членове: Михаела Хр. Буюклиева
Велина Ем. Антонова

при участието на секретаря Нина Б. Стоянова
в присъствието на прокурора С. Черешарова
като разгледа докладваното от Велина Ем. Антонова Въззивно наказателно дело от общ характер № 20225000600154 по описа за 2022 година

Производството е по реда на глава XXI от НПК.

Образувано е по жалби на подсъдимите и техните защитници срещу присъда № 260080 от 14.12.2021 г. по НОХД № 2013/2020 г. на Пловдивския окръжен съд, наказателно отделение.

С цитираната присъда № 260080/14.12.2021 г. на Пловдивския окръжен съд подсъдимите Й. В. К., Г. В. Г. и И. Г. З. са били признати за виновни по следните престъпления, свързани с издирването и откриването на културни ценности квалифициран състав на престъпно търсене на археологически обекти, престъпно укриване на културни ценности, както и за държане на неидентифициран и нерегистрирани археологически обекти, като първият от тях е бил признат за виновен само по един от визираните състави на престъпления, а всеки един от останалите двама подсъдими /Г. и З./ – по три от съставите на изброените престъпления.

Й. В. К., Г. В. Г. и И. Г. З. са били признати за виновни в извършването

на престъпление по чл. 277а, ал. 3 вр. ал. 2 вр. чл. 20, ел. 2 вр. ал. 1 от НК – **квалифициран състав на иманярство чрез използване на техническо средство**, за което на всеки един от тях е било наложено наказание при условията на чл. 54, ал. 1 и чл. 57, ал. 2 НК една година и шест месеца лишаване от свобода и глоба в размер на 5000 лева. Така наложеното на Й. В. К. наказание лишаване от свобода от една година и шест месеца е било отложено с изпитателен срок от три години след влизане на присъдата в законна сила.

Със съдебния акт подсъдимият **Г. В. Г.** е бил признат за виновен и в извършването на престъпление по чл. 277а, ал. 7 НК – **държане на технически средства, предназначени за незаконно търсене на археологически предмети**, осъществено на 06.11.2016 г. в землището на с. К. и в гр. П., за което му е било наложено наказание при условията на чл. 54, ал. 1 НК една година лишаване от свобода, като е бил признат за невинен за това да е извършил престъплението при условията на чл. 26, ал. 1 НК и за това да е знаел, че държаните оръдия са послужили за търсене на археологически обекти, поради което е бил оправдан по първоначално повдигнатото му в този смисъл обвинение.

Подсъдимият **Г. В. Г.** е бил признат за виновен и в извършването на престъпление по чл. 278, ал. 6, предл. 1 НК – **държане на неидентифициран археологически обект**, като деянието е осъществено на 06.11.2016 г. в П., за което му е била наложена кумулативна санкция при условията на чл. 54, ал. 1 и чл. 57, ал. 2 НК - три месеца лишаване от свобода и глоба от 2000 лева.

На основание чл. 23, ал. 1 НК на подс. **Г. В. Г.** е било наложено едно общо най-тежко наказание от една година и шест месеца лишаване от свобода, чието изтърпяване е било отложено с изпитателен срок от четири години, след влизане на присъдата в законна сила. От същото е било приспаднато и времето на предварителното задържане на **Г. В. Г.** в периода от 06.11.2016 г. до 20.01.2017 г., като един ден задържане е зачетен за един ден лишаване от свобода. При условията на чл. 23, ал. 3 НК към условно наложеното общо най-тежко наказание от една година и шест месеца лишаване от свобода е било присъединено и наказанието глоба от 5000 лева.

С присъдата си първият съд е признал подс. **И. Г. З.** за виновен в извършването и на престъпление по чл. 277а, ал. 7 НК - **държане на**

технически средства, предназначени за незаконно търсене на археологически предмети, осъществено на 06/07.11.2016 г. в гр. Р. и за времето от 06.11.2016 г. до 08.11.2016 г. в гр. П. - за което му е било наложено наказание при условията на чл. 54, ал. 1 НК - една година лишаване от свобода, като е бил признат за невинен за това да е извършил престъплението при условията на чл. 26, ал. 1 НК и е бил оправдан по първоначално повдигнатото му в този смисъл обвинение.

Със същия акт ОС е признал **И. Г. З.** за виновен и в извършването на престъпление по чл. 278, ал. 6, предл. 3 НК – **държане на повече от три – 406 броя неидентифицирани и нерегистрирани археологически обекти**, като деянието е извършено на 06/07.11.2016 г. в гр. Р., за което му е наложил кумулативна санкция при условията на чл. 54, ал. 1 и чл. 57, ал. 2 НК от две години лишаване от свобода и глоба от 5000 лева. На основание чл. 23, ал. 1 НК първият съд е наложил на И. Г. З. едно общо най-тежко наказание от две години лишаване от свобода, чието изпълнение е отложил с изпитателен срок от четири години, след влизане на присъдата в законна сила, като от него е приспаднал времето на предварителното задържане на З. в периода 06.11.2016 г. до 10.11.2016 г., като един ден задържане е бил зачетен за един ден лишаване от свобода.

С присъдата си първият съд е **отнел в полза на държавата** вещи, принадлежащи на Г. В. Г. и И. Г. З., послужили за извършване на престъпленията по чл. 277а, ал. 3 и ал. 7 НК, като е приложил разпоредбата на чл. 53, ал. 1, б. „а“ НК.

На основание чл. 278, ал. 7 НК е **отнел в полза на държавата** всички вещи, предмет на престъплението по чл. 278, ал. 6 НК, представляващи археологически обекти и фрагменти от такива, за които е разпоредил след влизане на присъдата в сила да се предадат на министъра на културата за разпореждане с тях.

Налице е и произнасяне на първия съд по отношение на приложените по делото екземпляри от изготвените ВДС в резултат на използваните СРС, за които е постановил да останат на съхранение в РКИ до изтичане на срока на класификацията им по ЗЗКИ.

С присъдата си първият съд се е произнесъл и за **разноските и останалите веществени доказателства** по делото, като е извършил

разпореждане с приложените по делото веществени доказателства и е възложил в тежест на подсъдимите и направените разноси.

Срещу така постановената присъда е постъпила жалба от адв. С. Ж. П. - защитник на подсъдимия Й. В. К..

Постъпила е и жалба от адв. С. И. И. – също защитник на подс. Й. В. К..

В жалбата на адв. П. се релевират подробни доводи за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила и необоснованост на съдебния акт и липса на мотиви. Претендира се за неговата отмяна и постановяване на нова оправдателна присъда, с която подс. К. да бъде признат за невинен по обвинението. При условията на алтернативност се иска връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на първоинстанционния съд.

В жалбата си адв. И. сочи, че атакуваната присъда е незаконосъобразно постановена при липса на доказателства, с което се иска оправдаването на К. от въззивния съд.

С жалбата си адв. Й. Д. - защитник на подсъдимите Г. В. Г. и И. Г. З., атакува присъдата с оплаквания за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, нарушения на закона и явна несправедливост на наложените наказания. Претендира нейната отмяна и постановяването на нова оправдателна присъда, с която Г. В. Г. и И. Г. З. да бъдат признати за невиновни по обвиненията. Алтернативно се иска отмяна на постановената присъда и връщане на делото за ново разглеждане от друг състав на първоинстанционния съд.

В съдебно заседание, адв. П. - защитник на подсъдимия К., поддържа въззивната жалба със същите съображения и искания. Релевира доводи за обвинението не е доказано по безсъмнен начин и почива на предположения, което е недопустимо съобразно изискванията на закона. Счита, че в мотивите на ОС липсва отговор на възраженията на защитата въз основа на какви доказателства е приел участието на К. в извършване на престъплението на конкретната дата, място и конкретно осъществените действия от негова страна.

В хода на съдебните прения пред въззивния съд адв. Й. Д. – защитник на подсъдимите Г. В. Г. и И. Г. З. релевира доводи за допуснати от първия съд

съществени нарушения на процесуалните правила, рефлектирали негативно върху правото на защита. В тази връзка той сочи, че първата инстанция не е обсъдила обективно и в пълнота доказателствения материал по делото, не е отговорила в мотивите достатъчно задълбочено и аргументирано на доводите, наведени пред нея от подсъдимите и защитата. Намира, че след като нито един от подсъдимите не е бил намерен да извършва изкопни работи и обвинението не може да бъде свързано с реална фактическа обстановка при липсата на годни доказателства. Излага съображения, че първоинстанционният съд е дал безрезервна вяра на показанията на полицейските служители, като е игнорирал възникналите в тях противоречия и не е подложил на критична оценка заявеното в светлината на това, че са лица заинтересовани от изхода на делото.

По отношение на обвинението за държане на нерегистрирани археологически ценности в домовете на своите подзащитни, адв. Д. поддържа искането си за приложението на института на чл. 9, ал. 2 НК за обвинението на подс. Г.. По отношение на подс. З. моли да се прецени дали е опорочен протоколът на извършеното претърсване и изземване в дома му, тъй като според него случаят не е бил неотложен. Релевира и липса на данни, че З. е държал намерените в дома си монети като свои и кога евентуално е установил фактическа власт върху тях.

Във връзка с третото обвинение на своите подзащитни – за държане на технически средства за незаконно търсене на археологически предмети адв. Д. излага доводи за липсата на умисъл, че притежаваните апарати следва да бъдат регистрирани в 14-дневен срок особено след като и двамата подсъдими са членове на дружеството за търсене на самородно злато.

Моли подсъдимите да бъдат оправдани по обвиненията. При условията на алтернативност – делото да бъде върнато за ново разглеждане.

Представителят на Апелативна прокуратура – Пловдив предлага жалбите да бъдат оставени без уважение. Развива доводи, че обжалваната присъда е правилна и законосъобразна и моли въззивния съд, последната да бъде изцяло потвърдена.

В хода на съдебните прения пред настоящата инстанция, подсъдимите поддържат доводите на своите защитници.

В последната си дума всеки един от подсъдимите моли въззивния съд

да бъде оправдан по обвиненията.

Пловдивският апелативен съд, като прецени изложените в жалбата доводи, становището на страните и след като провери изцяло правилността на атакуваната присъда в съответствие с изискванията на чл. 314 от НПК намира за установено следното.

Фактическата обстановка по делото е подробно изяснена от първоинстанционния съдебен състав. Всички обстоятелства от значение за правилното решаване на делото са били правилно установени, като от събраните материали по безспорен начин се изяснява извършването на деянията, тяхното авторство, механизма на осъществяването им, субективната страна на престъпленията, както и конкретното своеобразие на обстоятелствата, при които са били извършени. Първата инстанция е установила факта на деянията, като задълженията на този съд по установяване на обективната истина са изпълнени и деянията, описани в съдебния акт напълно съответстват на доказателствените материали, събрани на досъдебното производство и съдебното производство. Проведеното пред настоящия съд въззивно съдебно следствие не дава основание да се приеме, че изводите на първата инстанция следва да се променят, тъй като осъщественият разпит на двете поемни лица /свидетелите Ц. П. И. и П. Р. С., взели участие в огледите, проведени на 06.11.2016 г. в района на могилата и на лекия автомобил, с който са се придвижвали подсъдимите З. и Г./, за което са били съставени надлежни протоколи, само допълнително са подкрепили изводите на първия съд.

Ето защо, Апелативен съд – Пловдив приема изцяло изложената в мотивите на окръжния съд фактическа обстановка в следния смисъл:

I. Подсъдимите Г. Г., И. З. и Й. К. се познавали покрай общия им интерес по извършване на иманярски дейности – археологически разкопки, търсене и откриване на археологически обекти.

Свид. Й.Б. също се познавал с подсъдимите, за които знаел, че се увличат по иманярство, като контактувал с подс. Г. на телефонния си номер ***.

На 30.10.2016 год. се състояла среща на подсъдимите Г. и З. със свидетеля Б. в дома на З. в Р.. Тя била инициирана от подс. Г., който показал на останалите двама топографска карта на черен таблет, марка „А.“.

Последният бил придобит на неустановена дата от свид. Д.П. с инсталирани нова версия на операционната система „А.“, джи-пи-ес навигация и топографска карта на землището на с. К., обл. П. с отбелязани местности. Подс. Г. обяснил, че в близо до с. К. има могила, на която извършва разкопки, като е засякъл и находки. Поканил З. и Б. да му помогнат в издирването им на 06.11.2016 год. в изборния ден за президент и вицепрезидент на Република България, когато се очаквало мястото да е безлюдно, а гражданите и полицията - да бъдат ангажирани с изборите. Подс. Г. добавил, че е осигурил инструменти и технически средства за разкопките в могилата. Тримата се уговорили около обяд на 06.11.2016 г. да тръгнат от П. към К.. Б., обаче, приел уговорката само привидно. Два дни след нея позвънил на подс. Г. и му заявил, че на 06.11.2016 г. ще бъде на работа.

Междувременно през лятото на 2016 год. в отдел „Криминална полиция“ при ОД на МВР П. се получила оперативна информация за незаконни разкопки в землището на К.. По искане на С.З. негови колеги от РУ на МВР-Х. обходили местността „К.“ и установили извършване на изкопни работи върху надгробна могила. Подс. Г., синът му - В. Г., подс. З., подс. К. и други лица, с които контактувал подс. Г. били идентифицирани като лица, които се интересуват от могилата. С цел документиране и пресичане на престъпната дейност по отношение на последния било дадено разрешение за експлоатиране на СРС. В хода на оперативната работа били установени контактите на този подсъдим.

Един от тях бил свид. Н.К., жител на с. К., който към 2016 год. стопанисвал животновъдна ферма в местността „М.“ в землището на същото село. На неустановена дата, през лятото на 2016 год., К. се намирал на брега на близкия язовир. Там се появил подсъдимият Г., придружен от Й. К.. Последните двама се придвижвали с л. а. „С.“ с рег. № ***, регистриран на името на дъщерята на подс. Г.. Тогава Г. Г. помолил К. да му съобщава дали в района на могилия некропол в района на К. се появяват хора и други автомобили. Разменили си и телефонните номера. Тъй като К. не потърсил Г., последният му позвънил на телефонен номер **** от своя телефонен номер ***** и поискал да се срещнат. Пристигнал със същия автомобил пред дома на свидетеля и го попитал дали е видял някой да разкопава могилата, тъй като самият той – подс. Г. и „негови хора“, се били заели с това. Между двамата се

състояла и друга среща, на която подс. Г. пристигнал с л. а. „С.“, придружаван от подс. К. и поискал помощ от К. – да наблюдава могилата и да му съобщава дали има движение на други хора около нея. Между тях последвала още една среща, на която подсъдимият Г. заявил, че телефоните им може да се подслушват и затова, когато му се обади да пита за могилата, ще я назовава „крава“. В последствие К. на няколко пъти забелязвал в подножието на могилата автомобила, ползван от Г., но не се интересувал какво прави той там.

На 05.11.2016 год., следобед подс. Г. позвънил на К. на посочения по-горе номер и го попитал дали ще „пекат агне“ на другия ден, като от тези думи свидетелят си направил извод, че на следващия ден - 06.11.2016 г., подсъдимият смята да посети могилата в землището на К..

На 06.11.2016 г. след 13:00 ч., подс. Г. Г., неговият син - В. Г., подс. И. З. и свидетелят Г. В. потеглили от П. с л. а. „С.“ с рег. № *** към с. К.. В землището на селото ги чакал К., който им показал пряк горски път до могилния некропол, където смятали да извършат изкопни работи. Оставили автомобила на горски път, в близост до могилата. Когато четиримата стигнали до обекта – надгробна могила с координати 42.29.31-северно и 24.29.24, заварили там подс. К.. Последният бил дошъл малко по-рано от гр. Х. с мотоциклет „И.“, без регистрационни табели, паркиран близо до могилата. Към К. се присъединили подсъдимите Г. и З., а свидетелите В. Г. и Г. В. помогнали да се разтоварят от автомобила кофа, въжета, ръкавици и други инструменти, предварително приготвени за тази цел. След това В. и В. Г. се отдалечили от тримата подсъдими и тръгнали към автомобила. Г. Г., З. и К. се заели да копаят в основата на надгробната могила, като за извършването на изкопните работи ползвали носена от тях кирка и си помагали с метална кофа, с която изхвърляли пръста от мястото, където разкопавали. Тези средства помагали за извършването на изкопните работи по могилата.

По същото това време, в землището на с. К., в храсти и гориста местност в подножието на могилата по-рано през деня били позиционирани служители на отдел „Криминална полиция“ при ОД на МВР-П. и на РУ на МВР-Х., разделени на две групи с готовност за заградителни мероприятия в периметъра на могилата. В първата група участвали свидетелите С.З., С. Ч., В. А. и В. В., а във втората - свидетелите Д.Т., Е.С. и други полицейски

служители от П. и Х..

Към 17,00 часа, когато започнало да се свечерява, полицейските служители първо чули звук от мотоциклет, който спрял на известно разстояние. Малко след това чули и шум от автомобил, който подходил към северния скат на могилата. Първоначално до тях достигал шепот от разговори и малко след това тропот от падащи камъни и звън на ламарина, което ги навело на мисълта, че са започнали изкопните дейности на могилата. Това продължило известно време, около половин час, когато полицейските служители решили да направят обход. Свидетелите от първата, посочена по-горе група, следвало да пресекат горския път, за да се качат на могилата. При придвижването си, групата, ръководена от свид. З. и свид. Ч., видяла по пътя В. Г. и Г. В. и ги задържала. Свид. В. останал да пази двете лица.

Другите полицейските служители от тази група - А., Ч. и З. се придвижили към билото на могилата. Понеже вече било тъмно, разпознали силуета на подс. Г., който не видял добре кой идва. Мислейки, че е синът му, го извикал по име. В този момент и подс. Г. бил задържан, а З. и Ч. се запътили на бегот към билото на могила. Били произведени предупредителни изстрели, с които била сигнализирана и другата група от полицейски служители в другия край на могилата. Чувайки изстрелите, подсъдимият З. побягнал надолу и бил подгонен, защото не спрял на сигнала „Стой. Полиция!“. Тичайки надолу, З. се спънал, паднал и бил задържан от свид. Е.С., който предвид наклона на терена също се подхлъзнал и паднал заедно със З.. К. успял да избяга, не бил открит на място и временно се укрил. Останалите четирима задържани били отведени впоследствие в РУ на МВР-Х..

На място били предприети процесуално-следствени действия от пристигналата оперативно-следствена група - огледи на местопроизшествие, а също така и претърсвания в жилищата и превозните средства, ползвани от задържаните лица.

Според чл. 148 от ЗКН теренните проучвания на археологически ценности се извършват с разрешение на министъра на културата или оправомощено от него длъжностно лице въз основа на експертно становище на Съвета за теренни проучвания. Съгласно чл. 146 ал. 1 от същия закон, археологически обекти са всички движими и недвижими материални следи от

човешка дейност от минали епохи, намиращи се или открити в земните пластове, на тяхната повърхност, на сушата и под вода, за които основни източници на информация са теренните проучвания. А съгласно чл. 146, ал. 3 вр. ал. 1 от ЗКН недвижимите и движимите археологически обекти имат статут на културни ценности с категория съответно национално значение или национално богатство до установяването им като такива по реда на този закон.

Видно от писмо от Директора на Националния археологически институт с музей при БАН с изх.№ 68/26.01.2017год. /л. 2, том 4 от досъд. пр./ Съветът за теренни проучвания не е издавал на подсъдимите Й. В. К., Г. В. Г. и И. Г. З. разрешения за провеждане на археологически проучвания.

II. На 06.11.2016 г. подс. Г. Г. държал в ползвания от него лек автомобил „С.“ с рег. № *** в разглобен вид /в багажника и в купето/ оръдие, за което знаел, че е предназначено за търсене на археологически обекти, а именно метал-детектор, комплектован със сонда за търсене - устройство, представляващо щема, на горния край на която имало ръкохватка, а на долния - монтирана сонда, свързана чрез кабел с апарат с надписи: „М.“. Това устройство не било регистрирано по надлежния ред, а подс. Г. не изпълнил задължението си, произтичащо от разпоредбата на чл. 152 ал. 2 вр. ал. 1 т. 6 вр. чл. 147 ал. 6 от ЗКН, да регистрира в Министерство на културата в 14-дневен срок от придобиването на специално техническо средство по реда, определен с Наредба № Н-00-0001 от 14.02.2011 г. за извършване на теренни археологически проучвания, издадена от министъра на културата, обн. в ДВ. бр. 18 от 01.03.2011 г.

След пристигането в местността „К.“ в землището на с. К. на 06.11.2016 год., устройството останало в автомобила, ползван от подс. Г.. При извършения на 06.11.2016 год., за времето от 20:05 часа до 21:00 часа, оглед на местопроизшествие /л. 10-18, том 2 от досъд. пр./, това оръдие, както и други вещи, намиращи се в автомобила, било описано и иззето от компетентните органи.

Освен това, подс. Г. на същата дата, държал в жилището, обитавано от него в гр. П., на бул. „П.“ № *, ет. * и друго оръдие, за което е знаел, че е предназначено за търсене на археологически обекти, а именно детектор за метали, представляващ уред, състоящ се от ръкохватка, изработена от бели

тръби с монтирана в долния край търсеща сонда с правоъгълна форма, свързана с кабел към черно на цвят електронно устройство с надпис на предния панел „А.“. За държането на това устройството Г. също не бил изпълнил задължението си, произтичащо от разпоредбата на чл. 152 ал. 2 вр. ал. 1 т. 6 вр. чл. 147 ал. 6 от ЗКН, да го регистрира в Министерство на културата в 14-дневен срок от придобиването и по реда, определен с Наредба № Н-00-0001 от 14.02.2011 г. за извършване на теренни археологически проучвания, издадена от министъра на културата, обн. в ДВ. бр.18 от 01.03.2011 г./.

Според чл. 152, ал. 2 от ЗКН собствениците на средствата по ал. 1, т. 6 от същата норма /специални технически средства, използвани за недеструктивно откриване на недвижими и движими археологически културни ценности на сушата и под водата/, са длъжни да ги регистрират в Министерството на културата в 14-дневен срок от придобиването им. Редът за регистриране на специалните технически средства се определя с Наредбата по чл. 147 ал. 6 от ЗКН.

При извършеното на 06.11.2016 г. действие по разследване - претърсване и изземване в жилището на подсъдимия Г. в гр. П. /л. 60-61, том 2 от досъд. пр./, въпросният уред бил описан и иззет. При това процесуално-следствено действие, в жилището на бул. „П.“ № * в П. на инкриминираната дата, в шкаф във всекидневната, в метална кутия, бил открит и държания от подс. Г. Г. археологически обект - монета от периода на Ранната Византийска империя – VI век след Христа. Материалът, от който монетата била изсечена, бил бронз. Теглото на монетата било 5.07 гр., диаметърът - 26/28 мм. Монетата представлявала движима археологическа културна ценност по смисъла на ЗКН и не била идентифицирана и регистрирана по съответния ред, предвиден в чл. 97 ал. 3 от Закона за културното наследство и чл. 4 ал. 3 от Наредба № Н-3 от 3.12.2009 г. за реда за извършване на идентификация и за водене на Регистъра на движими културни ценности. На идентификация по реда на цитираната наредба подлежат движими вещи, които могат да се определят като културна ценност, като всяко физическо или юридическо лице може да поиска идентификация на движима вещ – културна ценност, която е негова собственост.

Съгласно чл. 97, ал. 3 от ЗКН физически и юридически лица, притежаващи вещи или колекции от вещи, които могат да се определят като културни ценности, може да поискат тяхната идентификация по реда на чл.

96, ал. 2 от същия закон. Съгласно чл. 7, ал. 1 от ЗКН културна ценност е нематериално или материално свидетелство за човешко присъствие и дейност, природна даденост или феномен, което е от значение за индивида, общността или обществото и има научна или културна стойност.

Така намерената монета, съгласно чл. 146, ал. 1 от ЗКН отговаряла и на определението за археологически обект.

III. Подсъдимият И. З. живеел в къща в гр. Р., на ул. „В.“ № *. В помещение на първия етаж на жилището си, той държал повече от три – общо 406 археологически обекта, които не били идентифицирани и регистрирани по съответния ред: чл. 97 ал. 3 от Закона за културното наследство и чл. 4 ал. 3 от Наредба № Н-3 от 3.12.2009 г. за реда за извършване на идентификация и за водене на Регистъра на движими културни ценности, както следва:

1. Желязно сечиво, с дълга дръжка с правоъгълно сечение и триъгълно закривено острие, с размери: обща дължина - 56 см; дължина острие - 26 см ширина - 7 см;

2. Осем халки - три железни и пет бронзови с различен размер, част от конска амуниция. Размери: диаметър - 4,1; 2,7; 2,6; 2,1; 1,9; 1,85; 1,7; 1,5 см, корозирали и патинирани, от средновековна епоха;

3. Кандило, бронзова тел, от десет части. Височина 14 см, патинирано, от средновековна епоха;

4. Десет оловни топчета за измерване на тежест., пет от които със сферична форма с издатина в горната част, и пет -недооформени, с шупли. Размери: диаметър - 1,3-1,4 см. Тегло: 0,010; 0,012 гр., от средновековна епоха;

5. Тринадесет апликации за конска амуниция, от бронз, шест от които във вид на розети, една полусферична розета, две кръгли без украса, една триъгълна-разпределител, една листовидна, две безформени апликации. Размери: от 1,3 до 2,5 см, от средновековна епоха;

6. Две деформирани дръжки, от бронз. В средата - тел с кръгло сечение, краищата формени - на едната профилирани, на другата листовидни, от антична епоха;

7. Единадесет бронзови пръстена - пет цели: пръстен с квадратна плочка - счупен; пръстен с кръгла плочка с кръгла халка; пръстен с плочка във вид на

розета; пръстен с удебеление в центъра; миниатюрен пръстен, и шест фрагментирани пръстена. От Антична и Средновековна епохи.

8. Осем токи, от бронз, антични и средновековни за конска амуниция. Размери: от 4 x 5,2 см до 1,6 x 0,8 см. Антична и Средновековна епохи.

9. Три накрайника /токи/ за коланни апликации, с неясна украса, силно патинирани, с размери: 4,5 x 3,3 см, от Средновековна епоха.

10. Три различни фрагмента на краища на бронзови гривни: първият - с глава на змия, вторият - релефен, третият - заоблен. От Средновековна епоха.

11. Пет части от четири вероятно сребърни вити гривни, краищата оформени като сплеснати змийски глави, от които едната гривна счупена на две части. Гривните - съответно с размери: 7 x 5,8 см; 6,5 x 5,6 см; 7 x 5,9 см; 8,4 x 4,9 см. От Средновековна епоха.

12. Четири фрагмента от метална гривна, вероятно сребро – с различаеми два края с украса гранулация, единия с капковидно оформен син камък и два фрагмента от среда на гривна. От Средновековна епоха.

13. Бронзова дръжка на съд с размер: Зап.височина - 7,7 см.От Антична епоха.

14. Четиридесет и седем фрагмента от огърлица, вероятно сребро, с позлата: пет цели и четири фрагментирани квадратни пластини с есовидна позлатена филигранова украса в средата с умбо или тъмночервен камък.; една централна заоблена от едната страна пластина по края с ивица есовидна филигранова украса в центъра легло за голям камък; пет профилирани пластини заоблени от едната страна от които един накрайник с кука с есовидна филигранова украса, три от тях с капковиден зелен камък и две с умбо в средата; две кръгли пластини /едната от които фрагментирана/ с есовидна филигранова украса. От Възрожденска епоха.

15. Тридесет и пет фрагмента - синджири, части от копчета и различни други фрагменти. От Средновековна епоха.

16. Бронзово ойнохое, конично тяло, равно дъно, конична шийка, фрагментирано трилистно устие, липсваща дръжка, силно корозирало. С височина 25 см, ширина в най-широката част 18 см. От Антична епоха. Датировка: I-IIв.

17. Балсамарий от сиво-кафява глина с яйцевидно тяло, цилиндрична

шийка, пръстено видно устие, конусовиден пръстен на дъното. Височина 19 см., дължина на тялото - 5,5 см, на шийката – 9 см. Датировка: I-II в.

18. 1 бр. монета от бронз, емитент: Тасос – I период; размери: 16/16 мм ; тегло: 2.69 гр. епоха: антична; стойност: 70.00лв.;

19. 1 бр. монета от бронз, емитент: Филип II Македонски; размери: 16/17 мм; тегло 6.51 гр. епоха: антична; стойност: 15.00лв.;

20. 1 бр. монета от бронз, емитент: Филип II Македонски; размери: 16/17 мм; тегло: 4.55 гр.; епоха: антична; стойност 10.00лв.;

21. 1 бр. монета от бронз, емитент: Филип II Македонски; размери: 18/18 мм; тегло: 5.84 гр. епоха: антична; стойност 20.00лв.;

22. 1 бр. монета от бронз, емитент: Одрюза/Одриси; размери: 14/16 мм; тегло: 2.58 гр.; епоха: антична; стойност 60.00лв.;

23. 1 бр. монета от бронз, емитент: Траян /98-117г./; размери: 16/17 мм; тегло: 11.03 гр. ; епоха: римска; стойност 5.00лв.;

24. 1 бр. монета от бронз, емитент: вероятно провинциална емисия II-III в.; размери: 21/22 мм ; тегло: 6.90 гр. ; епоха: римска; стойност 5.00лв.;

25. 1 бр. монета от бронз, емитент провинциална емисия I-III в.; размери: 28/29 мм ; тегло: 14.14 гр.; епоха: римска; стойност 15.00лв.;

26. 1 бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия II-III в.; размери: 23/25 мм ; тегло: 7.99 гр.; епоха: римска; стойност 5.00лв.;

27. 1 бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия II-III в.; размери: 18/20 мм; тегло 3.90 гр. епоха: римска; стойност 20.00лв.;

28. 1 бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия II-III в.; размери: 20/22 мм; тегло 4.85 гр.; епоха: римска; стойност 3.00лв.;

29. 1 бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия II-III в.; размери: 16/18 мм; тегло: 2.45 гр.; епоха: римска; стойност 3.00лв.;

30. 1 бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия II-III в.; размери: 17/19 мм; тегло 3.76 гр.; епоха: римска; стойност 20.00лв.;

31. 1 бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия II-III в.; размери: 17/18 мм; тегло 3.05 гр.; епоха: римска, на стойност 15.00лв.;

32. 1 бр. монета от бронз, емитент: вероятно провинциална емисия II-III в.; размери: 19/20 мм; тегло 4.39 гр.; епоха: римска; стойност 15.00лв.;

33. 1 бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия II-III в.;
размери: 17/18 мм; тегло: 3.23 гр.; епоха: римска; стойност 5.00лв.;
34. 1 бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия II-III в.;
размери: 17/17 мм ; тегло: 4.55 гр. епоха: римска; стойност 3.00лв.;
35. 1 бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия, II-III в.;
размери: 15/16 мм ; тегло: 2.14 гр. епоха: римска; стойност 1.00лв.;
36. 1 бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия, II-III в.;
размери: 16/17 мм; тегло: 2.11 гр. епоха: римска; стойност 17.00лв.;
37. 1 бр. монета от бронз, емитент: вероятно провинциална емисия;
размери: 20/21 мм ; тегло 2.99 гр. епоха: римска; стойност 3.00лв.;
38. 1 бр. монета от бронз, емитент: Констанций I /305-306г./; размери:
18/22 мм; тегло:2.43 гр.; епоха: късноантична; стойност 12.00лв.;
39. 1 бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, III в.; размери: 20/21 мм;
тегло 3.67 гр.; епоха: римска;стойност 15.00лв.;
40. 1 бр. монета от бронз; емитент: нечетлив, III-IV в.; размери: 20/23
мм; тегло: 2.88гр. епоха: римска; стойност 4.00лв.;
41. 1 бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, III-IV в.; размери: 19/21
мм; тегло: 2.61гр. епоха: римска; стойност 4.00лв.;
42. 1 бр. монета от бронз; емитент: Константин I Велики; размери: 17/18
мм; тегло: 2.89гр. епоха: късноантична; стойност 5.00лв.;
43. 1 бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, среда-втора половина на
IV в.; размери: 14/15 мм; тегло: 1.66гр. епоха: късноантична; стойност 2.00лв.;
44. 1 бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IV в.; размери: 20/21 мм;
тегло: 2.97гр. епоха: късноантична; стойност 3.00лв.;
45. 1 бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IV в.; размери: 17/18 мм;
тегло: 1.88 гр. епоха: късноантична; стойност 3.00лв.;
46. 1 бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IV в.; размери: 17/18 мм;
тегло: 2.43 гр. епоха: късноантична, на стойност 3.00лв.;
47. 1 бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, среда-втора половина на
IV в.; размери: 20/21 мм; тегло: 4.12гр. епоха: късноантична; стойност 2.00лв.;
48. 1 бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IV в.; размери: 16/17 мм;
тегло: 1.59гр.; епоха: късноантична; стойност 2.00лв.;

49. 1 бр. монета от бронз, емитент: Лициний II /317-324г./; размери: 16/18 мм; тегло: 2.07 гр. епоха: късноантична; стойност 7.00лв.;
50. 1 бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IV в.; размери: 20/23 мм; тегло: 2.58гр.; епоха: късноантична; стойност 1.00лв.;
51. 1 бр. монета от бронз, емитент: Константин I Велики /307-337г./; размери: 13/15 мм; тегло:1.55гр. епоха: късноантична; стойност 2.00лв.;
52. 1 бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IV в.; размери: 16/17 мм; тегло: 1.94гр.; епоха: късноантична; стойност 2.00лв.;
53. 1 бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IV в.; размери: 12/13 мм; тегло:1.45 гр. ;епоха: късноантична; стойност 3.00лв.;
54. 1 бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IV в.; размери: 13/14 мм; тегло: 0.85 гр.; епоха: късноантична; стойност 2.00лв.;
55. 1 бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IV в.; размери: 16/17 мм; тегло: 2.29 гр.; епоха: късноантична; стойност 2.00лв.;
56. 1 бр. монета от бронз, емитент: Юстиниан I /527-565г./; размери: 28/33 мм; тегло:12.51 гр.; епоха: ранновизантийска; стойност 17.00лв.;
57. 1 бр. монета от бронз, емитент: Юстин II /565-578г./; размери: 27/30 мм; тегло: 9.77 гр.; епоха: ранновизантийска; стойност 7.00лв.;
58. 1 бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, X-XI в.; размери: 13/17 мм; тегло: 1.51 гр.; епоха: средновековна, на стойност 8.00лв.;
59. 49 бр. монети от бронз, емитент: нечетлив; размери: 9-24 мм; епоха: антична, късноантична, римска и средновековна на стойност 49бр. x 1.00лв., с обща стойност 49.00 лв;
60. 27 бр. монети от бронз, емитент: нечетлив; размери: 7-24 мм; епоха: късноантична и средновековна; стойност 27 бр. x 0.50лв., всички на стойност 13.50 лв;
61. 1 бр. монета от мед/бронз, емитент: нечетлив, Османска империя.; размери: 15/18 мм; тегло: 1.43 гр. епоха: XV-XVIIIв., на стойност 5.00лв.;
62. 1 бр. монета от бронз/сребро, емитент: нечетлив, Османска империя.; размери: 10/11 мм; тегло: 0.36 гр. епоха: XVIII –XIX в., на стойност 7.00лв.;
63. 1 бр. апликация от бронз; размери: 16/18 мм; 1.14 гр. епоха: късна

античност; стойност 10.00лв.;

64.1бр. жетон от бронз, емитент:Германия,Прусия, Фридрих III; размери: 16/16 мм; тегло:1.14 гр.; епоха: XIX в., стойност 3.00лв.;

65. 1 бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IVв.; размери: 19/21 мм; тегло: 3.72 гр. епоха:късна античност; стойност -1.00лв.;

66. 1 бр. монета от бронз; емитент: Одрюза; размери: 16/17 мм; тегло: 3.05гр.; епоха:късна античност; стойност -60.00лв.;

67. 1 бр. монета от бронз /билон/, емитент: Гордиан III; размери: 21/24 мм; тегло: 4.18 гр.; епоха: римска; стойност: 35.00лв.;

68. 1 бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия, Филипопол; размери: 17/17 мм; тегло: 3.15гр.; епоха:римска; стойност -20.00лв.;

69. 1 бр. монета от бронз, емитент: втора половина на III век; размери: 15/16 мм; тегло: 2.37гр. епоха: римска; стойност -5.00лв.;

70. 1 бр. монета от бронз, емитент: Крисп /317-326г./; размери: 18/19 мм; тегло: 2.48 гр. епоха: късна античност; стойност -5.00лв.;

71. 1 бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IVв.; размери: 17/18 мм; тегло: 1.96гр. епоха:късна античност; стойност 2.00лв.;

72. 93 /деветдесет и три/ бр. монети от сребро, емитент: Османска империя, от различни султани; размери: 12-15 мм; тегло: 0.12-0.20гр.; епоха:XVI-XVII в.; стойност – 93бр. x 1.00лв. = 93.00лв.;

72. 31 /тридесет и един/ бр. монети от сребро, емитент: нечетливи, римски, късноантични и средновековни емисии; размери: 9-19 мм; тегло: 0.38-2.80гр.; епоха:римска, късноантична и средновековна; стойност – 31 бр. x 1.00лв. = 31.00 лв.

Описаните археологически обекти били държани от З. към инкриминираната дата 06.11.2016 г. във въпросното жилище и били намерени при извършено действието по претърсване и изземване на 07.11.2016 г. за времето от 01:10 часа до 02:45 часа. Всички общо 406 обекта, които държал в дома си подс. З., не били идентифицирани и регистрирани по съответния ред, предвиден в чл. 97, ал. 3 от Закона за културното наследство и чл. 4, ал. 3 от Наредба № Н-3 от 3.12.2009 г. за реда за извършване на идентификация и за водене на Регистъра на движими културни ценности. На идентификация по реда на цитираната наредба подлежат движими вещи, които могат да се

определят като културна ценност, като всяко физическо или юридическо лице може да поиска идентификация на движима вещ –културна ценност, която е негова собственост.

Съгласно чл. 97, ал. 3 от ЗКН физически и юридически лица, притежаващи вещи или колекции от вещи, които могат да се определят като културни ценности, може да поискат тяхната идентификация по реда на чл. 96, ал. 2 от същия закон. Съгласно чл. 7, ал. 1 от ЗКН културна ценност е нематериално или материално свидетелство за човешко присъствие и дейност, природна даденост или феномен, което е от значение за индивида, общността или обществото и има научна или културна стойност.

Обсъдените по-горе предмети на позиции от 1 до 72, съгласно чл. 146, ал. 1 от ЗКН отговаряли и на определението за археологически обект.

Освен изброените движими културни ценности, в дома си, на горепосочения адрес в гр. Р., З. към същия момент – 06 срещу 07.11.2016 год. държал и оръдие, за което е знаел, че е предназначено за търсене на археологически обекти, а именно метал-детектор: уред в черна пластмасова кутия, свързан с кабел към черно тръбовидно устройство, представляващ самоделен метал-детектор, оборудван със сонда. За този уред З. не изпълнил задължението си, произтичащо от разпоредбите на ЗКН да регистрира устройството в Министерството на културата по съответния нормативен ред.

Според чл. 152 ал. 2 от ЗКН собствениците на средствата по ал. 1, т. 6 от същата норма /специални технически средства, използвани за недеструктивно откриване на недвижими и движими археологически културни ценности на сушата и под водата/ са длъжни да ги регистрират в Министерството на културата в 14-дневен срок от придобиването им. Редът за регистриране на специалните технически средства се определя с Наредбата по чл. 147 ал. 6 от ЗКН.

При извършеното действие по разследване- претърсване и изземване в дома на З. /л. 81-л. 92, том 2 от досъд. пр./, започнало на 07.11.2016 год. в 01:10 часа и продължило до 02:45 часа, всички описани по-горе движими вещи, представляващи археологически обекти метал-детектора, били описани и иззети от разследващите.

На 06.11.2016 г. подс. З. се придвижил до гр. П. с л. а. „*“ с рег. № ***, който паркирал на бул. „П.“, срещу № *. В същия автомобил той държал

противозаконно, в разрез с посочените по-горе норми, оръдие - електронно устройство с надпис „*“, състоящо се от щетка, с ръкохватка в горния и сонда в долния край с фабричен стикер на последната с надпис: „S*“, „X*“, „****“, „F.“, „IC: ****“, „Model: ****“, с монтиран в горния край на щеката основен модул на устройството. И за този уред З. не изпълнил задължението си, произтичащо от разпоредбите на ЗКН за регистрация в Министерство на културата. В резултат на предприетите и извършени процесуално-следствени действия, а именно претърсване и изземване /л. 95-л. 102, том 2 от досъд. пр./, извършено на 08.11.2016 год., държаният от З. метал-детектор бил открит и иззет от разследващите.

Видно от писма с изх. № 04-02-18/26.01.2017 г. /л. 4 от том 4 от досъд. пр./ и изх. № 04-02-17/01.02.2018 г. /л. 4 от том 4 от досъд. пр./ на Главния директор на Главна дирекция „Инспекторат за опазване на културното наследство“ към Министерство на културата, подсъдимите Г. В. Г. и И. Г. З. не са подавали заявление за регистрация на специално техническо средство по смисъла на чл. 152, ал. 2 от Закона за културното наследство /ЗКН/ и съответно такава регистрация не е извършвана. Според посочената правна норма собствениците на средствата по ал. 1 т. 6 /на чл. 152 от ЗКН/ са длъжни да ги регистрират в Министерството на културата в 14-дневен срок от придобиването им. Редът за регистриране на специалните технически средства се определя с Наредбата по чл. 147 ал. 6 от ЗКН, т. е. Наредба № Н-00-0001 от 14.02.2011 г. за извършване на теренни археологически проучвания, издадена от Министъра на културата, обн. в ДВ. бр. 18 от 01.03.2011 г. Според чл. 30 ал. 1 от същата, Министерството на културата води регистър на специалните технически средства. Ал. 2 на посочената разпоредба гласи, че регистрираните специални технически средства се използват за недеструктивно откриване на недвижими и движими археологически културни ценности на сушата и под водата или за друга специализирана дейност, изрично предвидена в нормативен акт.

Съгласно писмо на Регионален археологически музей П. с изх. № 361А/01.10.2018 год. /л. 20, том 4 от досъд. пр./ подсъдимите И. З. и Г. Г. не са подавали заявление за идентификация и регистрация и нямат регистрирани движими културни ценности в Регионален археологически музей П. по реда на ЗКН и Наредба № Н-3/2009 г.

Видно от изготвената в хода на досъдебното производство съдебно археологическа експертиза на недвижими обекти от доц. д-р М.М. /л. 2, том 3 от досъд. пр./ в местността „К.“ в землището на с. К., съществуват надгробни могили, които са част от голям могилен некропол, известен на археологическата наука още от 1962 г. По смисъла на чл. 7, ал. 1 от ЗКН тези могили представляват недвижими културни ценности. Следователно могилата, която е част от този некропол и на която са извършени незаконни иманярски изкопи, и на която са направени огледи на 06.11.2016 год. и на 07.11.2016 год., представлява недвижима културна ценност. Надгробната могила, предмет на огледа, представлява археологически обект от национално значение по смисъла на чл. 146 от Закона за културното наследство /ЗКН/. Незаконните иманярски изкопи са извършени непосредствено върху могилата, която е недвижима културна ценност. Според същото заключение редовни археологически разкопки в местността „К.“ досега не са провеждани. Теренните наблюдения, извършени на местността са установили наличието на останки от голямо антично селище и могилен некропол. Селището и некрополът най-общо се датират от епохата на античността. При огледа на място през м. януари 2017 г. в две от могилите в местността „К.“ от страна на експертите, били установени големи иманярски изкопи. На повърхността се открили фрагменти от битова керамика от IV в. пр. Хр. В един от изкопите иманярите попаднали на каменна структура, която вследствие на тяхната дейност била разбита. По всяка вероятност, според експерта, тази структура представлява защитния каменен кожух на подмогилно гробно съоръжение.

Видно от назначената на досъдебното производство съдебно-археологическа експертиза /л. 92, том 3 от досъд. пр./ на движима вещ - метален предмет с кръгла форма, с изображения от двете страни, иззет при извършено на 06.11.2016 год. претърсване и изземване в дома на подс. Г. Г. в гр. П., представеното за изследване ВД представлява монета от периода на Ранната Византийска империя – VI век след Христа. Материалът, от който монетата е изсечена е бронз. Теглото на монетата е 5.07 гр., диаметърът е 26/28 мм. и монетата представлява движима археологическа културна ценност.

Съгласно назначената на подготвителната фаза на процеса съдебно-археологическа експертиза на движими вещи на вещото лице д-р С.Ч.-Т. /л. 7-

17, том 3 от досъд. пр./, представените за изследване веществени доказателства представляват археологически обекти, както следва, съгласно условната номерация, дадена от вещото лице:

1. ВД № 1-желязно сечиво, силно корозирало с дълга дръжка с правоъгълно сечение и триъгълно закривено острие, вероятно оръжие, с размери: обща дължина - 56 см; дължина острие - 26 см, ширина - 7 см.;

2. ВД 3/1 -осем халки - три желязни и пет бронзови с различен размер, част от конска амуниция. Размери: диаметър - 4,1; 2,7; 2,6; 2,1; 1,9; 1,85; 1,7; 1,5 см; корозирали и патинирани; от Средновековна епоха.;

3. ВД 3/2 - кандило, бронзова тел-десет части, в горната част закривена тел с кука, в долната част завита на халка, на нея нанизани три сегмента от по три части всяка, завършващи в края с кука за слагане на паничка. Размери: височина - 14 см, патинирано; от Средновековна епоха.;

4. ВД 3/3 -десет оловни топчета за измерване на тежест, със сферична форма при пет от тях, в горната част има издатина. Другите пет са недооформени с шупли. Размери: Д - 1,3-1,4 см.; тегло: 0,010; 0,012 гр.; от Средновековна епоха.

5. ВД 3/4 - тринадесет апликации за конска амуниция, бронз. Шест са във вид на розети, една полусферична розета, две кръгли без украса, една триъгълна -разпределител, една листовидна, две безформени апликации. Повечето имат на гърба щифтове за прикрепване към кожа. Размери: от 1,3 до 2,5 см.От Средновековна епоха.

6. ВД 3/5 - две деформирани дръжки, бронз. В средата тел с кръгло сечение, краищата Оформени - на едната профилирани, на другата листовидни. От Антична епоха.

7. ВД 3/6 Единадесет бронзови пръстена - пет цели и шест фрагментирани. Непочистени, което затруднява описанието и определението.Отляво надясно/ Един пръстен с квадратна плочка - счупен; пръстен с кръгла плочка с кръгла халка; пръстен с плочка във вид на розета; пръстен с удебеление в центъра; миниатюрен пръстен. Шест фрагментирани пръстена. От Антична и Средновековна епохи.

8. ВД 3/7 - осем токи, бронз антични и средновековни за конска амуниция. Размери: от 4 x 5,2 см до 1,6 x 0,8 см. От Антична и Средновековна

епохи. Движими културни ценности по смисъла на чл.7 ал.1 от ЗКН.

9. ВД 3/8 -три накрайника /токи/ за коланни апликации. Неясна украса, силно патинирани. От Средновековие. Размери: 4,5 x 3,3 см.;

10. ВД 3/9 - три различни фрагмента на краища на бронзови гривни. Единия фрагмент с глава на змия, вторият релефен, третият заоблен, от Средновековна епоха.

11. ВД 3/10 - четиридесет и четири различни фрагмента, бронз от неопределяеми предмети. Не са движими културни ценности по смисъла на чл.7 ал.1 от ЗКН.

12. ВД 4/1 - пет части от четири сребърни вити гривни, краищата оформени като сплеснати змийски глави. Едната гривна счупена на две части. Размери: 7 x 5,8 см; 6,5 x 5,6 см; 7 x 5,9 см; 8,4 x 4,9 см. От Средновековна епоха.

13. ВД 4/2 Четири фрагмента от гривна сребро? Различават се два края с украса гранулация, единия с капковидно оформен син камък и два фрагмента от среда на гривна. От Средновековна епоха.

14. ВД 4/3 Бронзова дръжка на съд. Антична епоха. Размер: Зап.височина - 7,7 см.

15. ВД 4/4 - четиридесет и седем фрагмента от огърлица сребро с позлата. Пет цели и четири фрагментирани квадратни пластини с есовидна позлатена филигранова украса в средата с умбо или тъмночервен камък. Една централна заоблена от едната страна пластина по края с ивица есовидна филигранова украса в центъра легло за голям камък. Пет профилирани пластини заоблени от едната страна от които един накрайник с кука с есовидна филигранова украса, три от тях с капковиден зелен камък и две с умбо в средата. Две кръгли пластини /едната от които фрагментирана/с есовидна филигранова украса. От Възрожденска епоха. Движима урна ценност по смисъла на чл.7, ал.1 от ЗКН.

16. ВД 4/5 - тридесет и пет фрагмента - синджири, части от копчета и различни други фрагменти. От Средновековна епоха.

17. ВД № 5 - бронзово ойнохое, конично тяло, равно дъно, конична шийка, фрагментирано трилистно устие, липсваща дръжка. Силно корозирало. По тялото пробив. Височина 25 см., ширина в най-широката част

18 см. От Антична епоха.Датировка: I-IIIв.;

18. ВД № 6 - балсамарий, глина сиво-кафява. Тяло яйцевидно, цилиндрична шийка, пръстено видно устие, конусовиден пръстен на дъното. Вис. 19 см. Дължина - тяло - 5,5 см. Шийка – 9 см.Датировка: I-IIIв.;

19. ВД № 7 Устие на долиум, глина. Размери: 15 x 5,6 см.;

20. ВД № 8 Осем фрагмента от различни съдове, глина.

Вещото лице е установило, че ВД 4/4 е движима културна ценност от Възрожденска епоха, ВД 3/1, 3/2, 3/3, 3/4 , 3/6, 3/7, 3/8, 3/9, 4/1, 4/2 са от Средновековна епоха, с висока културна и научна стойност, а автентични движими културни ценности с висока научна и културна стойност са ВД под номера 3/5, 3/6, 3/7, 3/4 , 5, 6 и 7.

За всички изброени и описани по-горе обекти вещото лице е дало заключение, че са автентичен паметник на културата; те са движими културни ценности /с изключение на ВД 3/10/ по смисъла на чл. 7 ал. 1 от ЗКН; не представляват национално богатство по смисъла на чл. 54 ал. 2 от ЗКН, а липсата на местонамиране на по-голямата част от предметите лишава предметите от историческата им стойност. Единствено по отношение на ВД 7 и ВД 8 местонамирането е установено, а именно местността „К.“ в землището на с. К.. Според вещото лице пазарна стойност на изследваните обекти не може да се определи, поради липса на база за сравнение.

Видно от назначената по делото нумизматична експертиза, изготвена от вещото лице Д.Д. /л. 58-80, том 3 от досъд. пр./ археологическите обекти, установени в държане на подс. 3. са културни ценности, на стойност, както следва:

- 19. 1бр. монета от бронз, емитент: Филип II Македонски; размери: 16/17 мм ; тегло 6.51 гр. епоха: антична; стойност: 15.00лв.;
- 20. 1бр. монета от бронз, емитент: Филип II Македонски; размери: 16/17 мм ; тегло: 4.55 гр.; епоха: антична; стойност 10.00лв.;
- 21. 1бр. монета от бронз, емитент: Филип II Македонски; размери: 18/18 мм ; тегло: 5.84 гр. епоха: антична; стойност 20.00лв.;
- 22. 1бр. монета от бронз, емитент: Одрюза/Одриси; размери: 14/16 мм ; тегло: 2.58 гр.; епоха: антична; стойност 60.00лв.;
- 23. 1бр. монета от бронз, емитент: Траян /98-117г./; размери: 16/17 мм ;

- тегло: 11.03 гр. ; епоха: римска; стойност 5.00лв.;
- 24.1бр. монета от бронз, емитент: вероятно провинциална емисия II-III в.; размери: 21/22 мм ; тегло: 6.90 гр. ; епоха: римска; стойност 5.00лв.;
 - 25.1бр. монета от бронз, емитент провинциална емисия I-III в.; размери: 28/29 мм ; тегло: 14.14 гр.; епоха: римска; стойност 15.00лв.;
 - 26.1бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия II-III в.; размери: 23/25 мм ; тегло: 7.99 гр.; епоха: римска; стойност 5.00лв.;
 - 27.1бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия II-III в.; размери: 18/20 мм; тегло 3.90 гр. епоха: римска; стойност 20.00лв.;
 - 28.1бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия II-III в.; размери: 20/22 мм; тегло 4.85 гр.; епоха: римска; стойност 3.00лв.;
 - 29.1бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия II-III в.; размери: 16/18 мм; тегло: 2.45 гр.; епоха: римска; стойност 3.00лв.;
 - 30.1бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия II-III в.; размери: 17/19 мм; тегло 3.76 гр.; епоха: римска; стойност 20.00лв.;
 - 31.1бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия II-III в.; размери: 17/18 мм; тегло 3.05 гр.; епоха: римска, на стойност 15.00лв.;
 - 32.1бр. монета от бронз, емитент: вероятно провинциална емисия II-III в.; размери: 19/20 мм; тегло 4.39 гр.; епоха: римска; стойност 15.00лв.;
 - 33.1бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия II-III в.; размери: 17/18 мм; тегло: 3.23 гр.; епоха: римска; стойност 5.00лв.;
 - 34.1бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия II-III в.; размери: 17/17 мм ; тегло: 4.55 гр. епоха: римска; стойност 3.00лв.;
 - 35. 1бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия, II-III в.; размери: 15/16 мм ; тегло: 2.14 гр. епоха: римска; стойност 1.00лв.;
 - 36.1бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия, II-III в.; размери: 16/17 мм; тегло: 2.11 гр. епоха: римска; стойност 17.00лв.;
 - 37.1бр. монета от бронз, емитент: вероятно провинциална емисия; размери: 20/21 мм ; тегло 2.99 гр. епоха: римска; стойност 3.00лв.;
 - 38.1бр. монета от бронз, емитент: Констанций I /305-306г./; размери: 18/22 мм; тегло:2.43 гр.; епоха: късноантична; стойност 12.00лв.;
 - 39.1бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, III в.; размери: 20/21 мм; тегло 3.67 гр.; епоха: римска;стойност 15.00лв.;
 - 40.1бр. монета от бронз; емитент: нечетлив, III-IV в.; размери: 20/23 мм; тегло: 2.88гр. епоха: римска; стойност 4.00лв.;

- 41.1бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, III-IV в.; размери: 19/21 мм; тегло: 2.61гр. епоха: римска; стойност 4.00лв.;
- 42.1бр. монета от бронз; емитент: Константин I Велики; размери: 17/18 мм; тегло: 2.89гр. епоха: късноантична; стойност 5.00лв.;
- 43.1бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, среда-втора половина на IV в.; размери: 14/15 мм; тегло: 1.66гр. епоха: късноантична; стойност 2.00лв.;
- 44.1бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IV в.; размери: 20/21 мм; тегло: 2.97гр. епоха: късноантична; стойност 3.00лв.;
- 45.1бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IV в.; размери: 17/18 мм; тегло: 1.88 гр. епоха: късноантична; стойност 3.00лв.;
- 46.1бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IV в.; размери: 17/18 мм; тегло: 2.43 гр. епоха: късноантична, на стойност 3.00лв.;
- 47.1бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, среда-втора половина на IV в.; размери: 20/21 мм; тегло: 4.12гр. епоха: късноантична; стойност 2.00лв.;
- 48.1бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IV в.; размери: 16/17 мм; тегло: 1.59гр.; епоха: късноантична; стойност 2.00лв.;
- 49.1бр. монета от бронз, емитент: Лициний II /317-324г./; размери: 16/18 мм; тегло: 2.07 гр. епоха: късноантична; стойност 7.00лв.;
- 50.1бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IV в.; размери: 20/23 мм; тегло: 2.58гр.; епоха: късноантична; стойност 1.00лв.;
- 51.1бр. монета от бронз, емитент: Константин I Велики /307-337г./; размери: 13/15 мм; тегло:1.55гр. епоха: късноантична; стойност 2.00лв.;
- 52.1бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IV в.; размери: 16/17 мм; тегло: 1.94гр.; епоха: късноантична; стойност 2.00лв.;
- 53. 1бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IV в.; размери: 12/13 мм; тегло:1.45 гр. ;епоха: късноантична; стойност 3.00лв.;
- 54.1бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IV в.; размери: 13/14 мм; тегло: 0.85 гр.; епоха: късноантична; стойност 2.00лв.;
- 55.1бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IV в.; размери: 16/17 мм; тегло: 2.29 гр.; епоха: късноантична; стойност 2.00лв.;
- 56.1бр. монета от бронз, емитент: Юстиниан I /527-565г./; размери: 28/33 мм; тегло:12.51 гр.; епоха: ранновизантийска; стойност 17.00лв.;
- 57.1бр. монета от бронз, емитент: Юстин II /565-578г./; размери: 27/30

- мм; тегло: 9.77 гр.; епоха: ранновизантийска; стойност 7.00лв.;
- 58.1бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, X-XI в.; размери: 13/17 мм; тегло: 1.51 гр.; епоха: средновековна, на стойност 8.00лв.;
 - 59. 49 бр. монети от бронз, емитент: нечетлив; размери: 9-24 мм; епоха: антична, късноантична, римска и средновековна на стойност 49бр. х 1.00лв., с обща стойност 49.00 лв.;
 - 60.27 бр. монети от бронз, емитент: нечетлив; размери: 7-24 мм; епоха: късноантична и средновековна; стойност 27 бр. х 0.50лв., всички на стойност 13.50 лв.;
 - 61.1бр. монета от мед/бронз, емитент: нечетлив, Османска империя.; размери: 15/18 мм; тегло: 1.43 гр. епоха: XV-XVIIIв., на стойност 5.00лв.;
 - 62.1бр. монета от бронз/сребро, емитент: нечетлив, Османска империя.; размери: 10/11 мм; тегло: 0.36 гр. епоха: XVIII –XIX в., на стойност 7.00лв.;
 - 63.1бр. апликация от бронз; размери: 16/18 мм; 1.14 гр. епоха: късна античност; стойност 10.00лв.;
 - 64.1бр. жетон от бронз, емитент: Германия, Прусия, Фридрих III; размери: 16/16 мм; тегло:1.14 гр.; епоха: XIX в., стойност 3.00лв.;
 - 65.1бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IVв.; размери: 19/21 мм; тегло: 3.72 гр. епоха:късна античност; стойност -1.00лв.;
 - 66.1бр. монета от бронз; емитент: Одрюза; размери: 16/17 мм; тегло: 3.05гр.; епоха:късна античност; стойност -60.00лв.;
 - 67.1бр. монета от бронз /билон/, емитент: Гордиан III; размери: 21/24 мм; тегло: 4.18 гр.; епоха: римска; стойност: 35.00лв.;
 - 68.1бр. монета от бронз, емитент: провинциална емисия, Филипопол; размери: 17/17 мм; тегло: 3.15гр.; епоха:римска; стойност -20.00лв.;
 - 69.1бр. монета от бронз, емитент: втора половина на III век; размери: 15/16 мм; тегло: 2.37гр. епоха: римска; стойност -5.00лв.;
 - 70.1бр. монета от бронз, емитент: Крисп /317-326г./; размери: 18/19 мм; тегло: 2.48 гр. епоха: късна античност; стойност -5.00лв.;
 - 71.1бр. монета от бронз, емитент: нечетлив, IVв.; размери: 17/18 мм; тегло: 1.96гр. епоха:късна античност; стойност 2.00лв.;
 - 72.93 /деветдесет и три/ бр. монети от сребро, емитент: Османска империя, от различни султани; размери: 12-15 мм; тегло: 0.12-0.20гр.;

епоха: XVI-XVII в.; стойност – 93бр. x 1.00лв. = 93.00лв.;

- 72. 31 /тридесет и един/ бр. монети от сребро, емитент: нечетливи, римски, късноантични и средновековни емисии; размери: 9-19 мм; тегло: 0.38-2.80гр.; епоха: римска, късноантична и средновековна; стойност – 31 бр. x 1.00лв. = 31.00лв.

Съгласно посочената експертиза, установените в държане на 3. три броя монети от неблагородни сплави с емитент БНБ, от XX век, с номинал стотинка, не са културни ценности по смисъла на чл. 7 от ЗКН. Намерената при извършеното претърсване в дома на свид. Г. В. тока от сребро, имитираща пафта, от XX век, с размери 6.2 см/7.8 см, не представлява културна ценност по смисъла на чл. 7 от ЗКН.

Назначената на досъдебното производство комплексна оценителна и нумизматична експертиза, изготвена от вещите лица И.П. и Д.Д. /л. 24-54, т. 3 от досъд. пр./ дава отговор на въпросите кои от представените и подробно описани в експертизата веществени доказателства, са движима културна ценност по смисъла на ЗКН, отбелязано след всеки артефакт, оценява автентичността и идентифицира всички предмети, като определя и тяхната културна, научна и парична стойност. В съдебно заседание пред първия съд /л. 122 от делото на ОС/ вещите лица са направили устни разяснения, че са изследвали същите предмети, които са били обследвани и от нумизматичната експертиза, изготвена от в. л. Д., като между културна ценност и археологически обект няма разлики. Според експертите това са все защитени от закона артефакти със стойност за културата.

Видно от изготвените в хода на досъдебното производство по делото първоначална и допълнителна съдебно-технически експертизи на техническите средства, изготвени от вещото лице А. К. /л. 95-109 и л. 115-128, том 3 от досъд. пр./ установеното на инкриминираните дати в държане на подс. Г. Г. устройства, представляващи щека, на горния край на която има ръкохватка, а на долния - монтирана сонда, свързана чрез кабел с апарат с надписи: „М. N.“ и уред, състоящ се от ръкохватка, изработена от бели тръби с монтирана в долния край търсеща сонда с правоъгълна форма, свързана с кабел към черно на цвят електронно устройство с надпис на предния панел „А.“, както веществените доказателства /в държане на подс. И. З./ – уред в черна пластмасова кутия, свързан с кабел към черно тръбовидно устройство,

представляващ самоделен метал-детектор, оборудван със сонда и електронно устройство с надпис „*“, състоящо се от щетка, с ръкохватка в горния и сонда в долния край с фабричен стикер на последната с надпис: „SN: ****“, „X.“, „****“, „F.“, „IC: ****“, „Model: *****“, с монтиран в горния край на щеката основен модул на устройството, представляват метал-детектори, при тестване са показали нормална работоспособност като метал-детектори, комплектовани със сонди за търсене. Основното предназначение, определено от производителя на устройствата е да се ползват за теренни археологически проучвания. След успешната проверка за работоспособност, може да се каже, че устройствата могат да бъдат ползвани за извършване на теренни археологически проучвания. С тяхна помощ могат да бъдат търсени следните видове обекти: обработено злато (монети, украшения и др.); самородно злато; сребро (монети, украшения и др.); мед (монети, украшения, кабели и др.); бронз (монети, украшения и др.); алуминий (кабели, капачки и др.); стомана (части от селскостопански инвентар, капачки и др.); желязо-съдържащи метеорити; хром-никелови сплави (съвременни монети); керамика. Според експертизите, предоставените за изследване устройства, предвид тяхната доказана работоспособност и предвид наличните следи от употреба по тях, може да са били използвани за търсене на метал-съдържащи предмети. Вещото лице е поддържало изготвените експертизи и в хода на съдебното следствие пред първата инстанция /л. 138, л. 139 от делото на ОС/. Пред първия съд вещото лице К. е направило устни разяснения, че в ползваната литература относно металдетектването, като физически особености са описани и намирането на керамични предмети, което се обяснява с това, че в тяхното съдържание обикновено има метални елементи под формата на съединения.

Описаната по-горе фактическа обстановка е била приета за установена от окръжни съд и въз основа на приложените по делото писмени доказателства - протоколи за оглед на местопроизшествие, приложени в том I от досъд. производство, протоколи за претърсване и изземване /в том I от досъд. пр./ и фотоалбуми към тях, протоколи за оглед на веществени доказателства/л. 40, том I от досъд. пр./, справки от Националния археологически институт, Министерство на културата, Регионален археологически музей-П., Археологически музей - гр. Х. - всички приложени в т.4 от досъд. пр./, справка от БАН /л. 130 от НОХД/, справка от сектор „ПП

и КАТ” за собственост на МПС /на л. 87, том 4 от досъд. пр./, справки за съдимост /л. 108, л. 110, 112, том 4 от досъд. пр. и л. 45, 47, 49 от НОХД 117/20 г./, а също и от приложените веществени доказателства и веществените доказателствени средства, придобити чрез използване на СРС.

Доказателственият анализ на първия съд е задълбочен и подробен, споделя се от настоящата инстанция, поради което няма да бъде преповтарян дословно, при все защитата да навежда идентични доводи с тези, които са били развити и в съдебните прения пред окръжния съд.

С основание окръжният съд е възприел изцяло заключенията на всички изготвени по делото експертизи, цитирани и в изложението, по-горе, тъй като са компетентно изготвени и обосновани, защитени са били на съдебното следствие пред инстанцията и не са били оспорени от страните.

Анализирайки обясненията на подсъдимите, първият съд е съобразил тяхната двояката природа на средство за събиране на доказателства и средство за защита, поради което ги е преценил детайлно, като е възприел само тези техни пунктове, за които е приел, че е налице съответствие и с други събрани по делото доказателства. С основание е посочил, че обясненията на подсъдимите не следва да се кредитират изцяло, тъй като в някои свои части са вътрешно противоречиви или влизат в противоречие помежду си и със събраните гласни и писмени доказателства. Подробно е анализирал обясненията на подсъдимите Г. Г. и И. З. в съдебното следствие пред окръжния съд /на л.176-177 и на л.177-179 от НОХД/, където развиват защитна версия, че поводът да посетят землището на с. К. бил изпробването на джип с цел евентуалната му продажба. И двамата подсъдими отrekli да са извършвали изкопни работи в местността „К.“, без да спорят, че заедно с В. Г. и Г. В. са посетили землището на с. К. на инкриминираната дата и че се познават от преди това, но бягството на З. от там отдават на появата на полицейски служители и произведените от тях изстрели. Мотивирано първият съд е приел, че изложените в хода на съдебното следствие обяснения пред окръжния съд относно причината за посещението и активността на лицата при извършване на изкопни работи на могилата на 06.11.2016 г., не следва да се кредитира, тъй като в тази част обясненията противоречат на заявеното от подсъдимите З. и Г. в досъдебното производство, при разпитите им в присъствие на защитници. Част от казаното от тях в подготвителната фаза на

процеса е било приобщено по реда на чл. 279, ал. 2 вр. ал. 1, т. 3 от НПК чрез прочитането му от окръжния съд поради констатирани противоречия. Тук следва да се прецизира посоченото от първия съд, че в прочетените обяснения /от л. 106, т. 1 от досъд. пр./ подс. Г. бил заявил, че на поляна преди хълма имало желязна кофа с въже, която оставили и се качили на могилата, където установили изкоп. Непрецизно заявеното от подс. Г. в хода на досъдебното производство е било интерпретирано като признание за носене на кофа и въже, което влизало в противоречие с обясненията му от съдебното производство, в които твърди, че просто са изпробвали автомобила по пресечения терен. Реално в прочетените от досъдебното производство обяснения подс. Г. е направил опит да се дистанцира от предметите и оръдията на труда в района на могилата, което не намира опора в останалите събрани по делото материали в това число и на обстоятелството, че множество вещи и приспособления за извършване на изкопни работи, са били намерени в ползвания от подс. Г. автомобил „С.“, което е видно и от протокола за оглед на същия. Противно на заявеното в хода на съдебното следствие, в обясненията си на л. 66-67, т. 1 от досъд. пр. другият подсъдим - И. З. е обяснил, че е знаел предварително за местността, в която отиват, както и че подс. Г. е бил там преди това и е съобщил за намерени обгорени въглени, „вероятно от голямо погребение“. Споделил е също така защо са избрали датата на избори, както и за срещата със свид. Н.К., който нарича с името „К.“, а също и за явяването на мястото на изкопните работи на самата могила на подс. К., наречен „Д.“, когото З. също познавал като запален иманяр. Така, заявеното от З. в хода на досъдебното производство е в очевидно противоречие с обясненията му в съдебното следствие, като последните първият съд основателно не е възприел с доверие. На първо място, въпреки твърдението, че са депозирали обяснения под натиск от разследващите и са желаели да бъдат пуснати по-бързо, никой от подсъдимите не се е оплакал за подобни предприети спрямо тях действия, още повече, че и двамата са били със защитници. На следващо място, напълно нелогично е посещението им на местността „К.“, снабдени с пособия за извършване на разкопки и такива, предназначени за търсене на археологически обекти, каквито са се намирали в автомобила, а и на могилата. Въпреки твърдението, че са депозирали обяснения под натиск от разследващите и са желаели да бъдат пуснати по-бързо, никой от подсъдимите З. и Г. не се е оплакал за подобни предприети

спрямо тях действия, още повече, че и двамата са били със защитници. На следващо място, напълно нелогично е посещението им на местността, снабдени с пособия за извършване на разкопки и такива, предназначени за търсене на археологически обекти, каквито са се намирали в автомобила и на могилата. Освен това в обясненията си в досъдебното производство З. е съобщил подробности по отношение начина на придвижване, носените вещи, осъществените срещи със свидетеля К. и появата на подсъдимия К., за което, в посочения от първия съд смисъл, няма как да се приеме, че е заставен да ги напише, тъй като те съдържат негови думи и изрази. Ето защо, застъпената и лансирана в хода на съдебното следствие пред първия съд версия от подсъдимите Г. и З. за разходка на инкриминираната дата в местността „К.“ в землището на с. К., с цел изпробване движението в пресечена местност на лек автомобил, е неубедителна и окръжният съд с основание не я е възприел, както и обяснения на двамата подсъдими в тези им части. Версията е компрометирана и от събраните в хода на делото множество свидетелски показания и доказателствените средства от използваните СРС, които са били обсъдени също много подробно в мотивите на първата инстанция, които се споделят от настоящия съд.

В случая пред въззивния съд подсъдимият К. и неговият защитник оспорват да са налице данни за неговата съпричастност към вмененото деяние, тъй като намират, че след като не е бил установен на местопроизшествието на процесната дата, той по никакъв начин не може да бъде свързан с дейността по разкопаване на могилен некропол. Въззивният съд намира, че първият съд правилно е основал своите изводи на самопризнанието на подсъдимия З. на досъдебното производство, тъй като е установил, че то се подкрепя и от останалите доказателства по делото. В принципен план, когато обвинението спрямо един подсъдим се основава на уличаващи обяснения на друг подсъдим – т. нар. „оговор“, за да се постанови осъдителна присъда, са необходими и други подкрепящи доказателства. Няма пречка подкрепящите доказателства да са косвени по своя характер стига те в съвкупност с оговора да водят до логичен и лишен от съмнение извод за виновността на отричащия своята вина или участие в престъплението подсъдим /в този смисъл решение № 571 от 10.12.2010 г. по н. д. № 572/2010 г. на ВКС, II н. о./.

В случая оспорените впоследствие пред първата инстанция обяснения

на З. са били дадени все в присъствието на защитници, които са го представлявали на досъдебното производство, като адв. М.Д. е негов служебен защитник по време на разпита му, проведен на 07.11.2016 г. /л. 66-67, том 1 от досъд. пр./. Нещо повече: по време на свой последващ разпит като обвиняем на 12.07.2019 г. /л. 63-64, том 1 от досъд. пр./ в присъствието на адв. Р.П., преупълномощен от адв. М.Д., З. отново е заявил, че поддържа всичко казано до този момент. В този смисъл в присъствието на защитник подсъдимият З. е давал обяснения на досъдебното производство, в които се е уличил и е посочил факти и обстоятелства с такъв характер и за подсъдимия Г. и К.. Липсва основание за съмнение, че осъществената по съответния ред защита не е била адекватна и надлежна за З., тъй като след изтичането на няколко години като период, през който той е поддържал уличаващите го обяснения, впоследствие ги е оспорил. Участието на защитник в разпита на З. на досъдебното производство е гаранция за справедлив наказателен процес, в рамките на който обвиняемият получава съдействие от лице, упражняващо адвокатска професия, което е независимо и необвързано с разследващия орган.

Във връзка с доводите пред настоящия съд следва да се каже, че включените в доказателствения материал по реда на чл. 279, ал. 1, т. 3 НПК обяснения на З. са валидно доказателствено средство обяснения не само за неговата лична дейтелност, но и за дейтелността на другите подсъдими. Действително е необходимо да се съобрази, че при осъществяването на разпит на досъдебното производство пред разследващия в отсъствие на съпроцесниците, не би могъл да се разгърне в пълнота каталога с права по чл. 55 от НПК, тъй като не е възможно реализиране на правото на обвиняемия да участва активно в изясняване на фактическите обстоятелства по делото, които са от значение за неговата отговорност и са се защитава по тях. Ето защо, в съдебно заседание те може да бъдат ползвани като доказателствено средство за друг подсъдим, чиито процесуални права не са били гарантирани, при спазване на ограниченията на чл. 279, ал. 4 НПК. В случая са налице достатъчно основания да се ползват обясненията на З. пред разследващия, тъй като доказателствената характеристика тези обяснения, дадени от З. на досъдебното производство, не представляват оговор по отношение дейността на съпроцесниците, поради което могат да бъдат годно доказателствено средство и за последните, макар и в съдебно заседание да се отричат.

Правилно е прието, че прочетените обяснения на З. от досъдебното производство са годно доказателствено средство, което е издържало извършената процесуална проверка на първия съд. Последните са дадени непосредствено от З., а и самият той не отрича да ги е дал. Правната оценка на тези обяснения в посочените пунктове, в които З. е споделил за взаимоотношенията си с останалите двама подсъдими, за причината за посещението му в село К. на въпросната дата, за това споделял ли му е Г. Г. да е ходил в местността и да е извършвал дейности там, вземал ли е З. някакви вещи за пътуването до село К., имали ли са среща с друго лице и за какво са разговаряли, за това дали познава К. и дали последният се е намирал на могилата на инкриминираната дата и какво е правил там, представляват самопризнания. Последното в съответствие с изискванията на чл. 116 от НПК е проверено и оценено с необходимите и възможни процесуални способности за проверка и анализ, от което окръжният съд е достигнал до правния си извод, че се явяват самопризнания, които са подкрепени от други гласни и писмени доказателства и по несъмнен начин доказват достоверността на изложените в тях факти, които са кредитирани. В тази връзка коректно са били анализирани и твърденията на З., че дадените от него обяснения на досъдебното производство, в които е изяснил своето и на останалите съпроцесници участие в инкриминираното събитие били направени под натиск. Тези твърдения, в посочения вече по-горе смисъл, правилно са били отхвърлени като недостоверни. Те не са били подкрепени от другите доказателства, събрани и проверени в хода на съдебното следствие и са неправдоподобни. Правната същност на понятието „оговор“, в конкретния случай е пречупено през правния извод, че една осъдителна присъда не може да се опира единствено на него, когато съдържанието на обясненията, дадени от един обвиняем уличават друг обвиняем в извършването на престъплението. В случая, обаче, обясненията са валидно доказателствено средство не само за заявителя З.. В НПК не е предвидено изключение и първият съд не е бил ограничен във възможността си да включи по съответния ред обясненията на обвиняемия З. от досъдебното производство в хипотезите на чл. 279, ал. 1 от НПК. При З. е възникнало съществено противоречие между обясненията, дадени на досъдебното производство /пред разследващия / и в съдебното следствие. За това първият съд е предприел правилен подход като е посочил, че следва да вземе решението си кои от обясненията на подсъдимия З. да

кредитира в зависимост от това кои от депозираните обяснения кореспондират с останалите събрани и проверени по делото доказателствени материали. В съответствие с правилата на чл. 279 ал. 1 т. 3 и ал. 2 от НПК съдът би могъл да обсъжда констатираните от него съществени противоречия между обясненията, дадени на досъдебното производство и на съдебното следствие и да представя правни аргументи за оценката си за тези обяснения и възприетите от това фактическите и правни изводи. Следователно не е имало пречка да се ползват с уличаваща всеки един от съпроцесниците насока, тъй като те кореспондират в всички останали възприети и обсъдени от първия съд материали, за които подробно е говорил в мотивите към присъдата си.

По отношение на показанията на полицейските служители и във връзка с доводите на защитата пред настоящия съд, следва да се отчете, че те не могат да заместят първичните доказателствени източници - каквито са показанията на свидетелите и обясненията на самите подсъдими, поради което се ценят като контролни факти за проверка на достоверността на първичните доказателства, като правилно е било отчетено, че основен принцип в доказването е съществуващите първични доказателства да не бъдат подменяни с производни. Те се ценят основно за обстановката по време на огледа на местопрестъплението и условията, при които са били извършени определени процесуално-следствени действия.

Действително полицейските служители възпроизвеждат информация и възприети от тях факти от подсъдимите по време на задържането им. Но информацията, депозирана от свидетелите в тази част, изрично се изключва от настоящия съд, тъй като не може да служи за основа на последващите изводи на съда за съпричастността на тримата подсъдими към процесното събитие. Както се посочи от въззивния състав, показанията на полицейските служители се ценят само за възприетата от тях обстановка на местопроезшествието и извършените процесуално-следствени действия, на които са присъствали. За базата на безсъмнително направените от ОС изводи за механизма на деянието, неговите извършители са послужили обясненията на З. пред разследващия на ДП, показанията на участвалите в акцията полицейски служители и обективните находки на местопроезшествието и в автомобила, с който са се придвижвали, както и заключенията на

експертизите.

Въззивната инстанция намира, че следва да коригира мотивите на първия съд в горната насока, защото заявеното от подсъдимия З. /„лицето от Р.“/ пред Ч., че са извършвали изкопни работи и с тях имало още едно лице Й. К. /л. 74 гръб от делото на ОС/, както и че им отправил упрек с думите *„Той ви е съгражданин, затова сте го пропуснали.“* не следва да се ползва за нуждите на производството, тъй като по това време З. вече е бил лишен от свободно право на придвижване и не му е било разяснено правото да запази мълчание, нито възможността да ползва адвокатска защита. Същият следва да бъде подходът и към показанията на тези части от показанията на А. и В., че първоначално задържаните свидетели от групата около могилата са били заставени да не вдигат шум, като заявили, че са на разходка, но впоследствие отговорили, че са изпратени до джипа за инструменти. Не така стои въпросът с пресъздадените от страна на З. и свид. К. реплики на подс. Г. Г. за това, че разкопавал могилата и имал обещаващи очаквания за откриването на находки от нея. Случаите, в които Г. Г., е споделял информация пред други лица, за незаконните си занимания са част от нормалния житейски цикъл, като при тях Г. не е бил лишен от възможността да прецени какво ще сподели с лицата, които не са търсели преднамерено от него съответната информация, нито са изисквали обяснения. По-нататък при издирването и установяването на К., същият пред полицейските служители, е лансирал версия за изгубени крави, но впоследствие е заявил, че след сигнала „Стой. Полиция!“ е избягал и се прибрал рано сутринта. Тази част от показанията на свидетелите – полицейски служители също така се изключват от настоящата инстанция, тъй като посочените „обяснения“ на К., също са били депозираны в рамките на висящия наказателен процес, поради което няма как да се ползва от настоящия съд. Това е така, защото „признанието“, за което споделят служителите на реда е било направено в рамките на проведени от свидетелите в качеството им на служител на МВР беседа, ориентирана към получаване на уличаваща информация в рамките на наказателното производство. Получените сведения са били получени в среда, която не е била избрана по собствено желание от подсъдимите. В принципен план възпроизвеждането в свидетелски показания на резултатите от беседи между полицейски служители и задържани лица във връзка с конкретно престъпление, в хода на които беседи тези лица биват предразполагани към разпит на разследваните

събития, на практика представлява техника, която заобикаля процесуалните правила. При все в случая да не са налице ограниченията по чл. 118 от НПК по отношение на показанията на свидетелите – полицейски служители да бъдат годно доказателствено средство в процеса, ако се касае за факти и обстоятелства, които лично са възприели, това не се отнася до факти и обстоятелства, които са им станали известни в резултат на проведена беседа с лице, което е било задържано в качеството си на обвиняем дори то да е получило това качество по-късно. При проведения разговор подсъдимите не са имали правата, предвидени в чл. 55 от НПК, като няма данни да е присъствал техен защитник, поради което не са ползвали правото си да се консултират с такъв и да направят информиран избор дали да дадат обяснения, които могат да са се ползват в тяхна вреда в рамките на наказателния процес. Така се стига до заобикаляне на правния ред във висящ наказателен процес за даване на обяснения от обвиняемия. Ето защо, дадените при такива условия сведения не се ползват като част от доказателствената съвкупност.

В отговор на доводите на защитата пред настоящия съд за необходимостта да бъдат погледнати критично разпитите на полицейските служители, участвали в мероприятията около могилата може да се цитира и решението по делото „Д.М. срещу България“, което засяга въпроси, свързани с проведени полицейски беседи в отсъствието на защитник. Настоящата инстанция споделя напълно практиката на ВКС, във връзка с допустимостта на разпитите на полицейски служители, които като компетентен орган са присъствали на извършването на действия по разследването, но самопризнанията, които са били направени в подобни случаи пред полицейски служители, не могат да послужат за обосноваване на наказателната отговорност на привлечените лица (в този смисъл е формираната трайна практика на касационната инстанция, застъпена например в решение № 33/03.04.2019 г. по н. д. № 947/2018 г. на ВКС, II н. о., решение № 129/23.05.2017 г. по н. д. № 264/2017 г. на ВКС, II н. о., решение № 147 от 09.10.2018 г. по н. д. № 737/208 г. на III н. о. на ВКС). От посочените решения става ясно, че самопризнания, въведени по посочения ред, могат да послужат единствено за установяване на възможности за събиране на доказателствени източници чрез способите и средствата на процеса, но не и за осъждането на подсъдимия. Но отделно от това е вярно, в посочения от

първия съд смисъл, че извънпроцесуални изявления на привлечени към наказателна отговорност лица, когато са в неконтролирана среда, могат да се възприемат за пълно или частично самопризнание на съпричастността към престъплението, но тяхното доказателствено значение изрично е ограничено от разпоредбата на чл. 116 от НПК. Това се отнася до възпроизведените от свидетелите К. и Б. такива основно в хода на разпитите им от ДП, които са били подложени на внимателна преценка от първия съд,

Не могат да бъдат споделени изложените от страна на защитата пред настоящия съд доводи, че при извършване на претърсването и изземването на вещи и предмети от значение за водещото се разследване в дома на подс. З., действието било опорочено. Подобни аргументи не намират опора в материалите по делото. В случая наказателното производство при разследване по общия ред е започнало при условията на неотложност. ДП е било образувано по реда на чл. 212, ал. 2 НПК съгласно който досъдебното производство се счита за образувано със съставянето на протокола за първото действие по разследването, когато се извършва оглед, ако незабавното им извършване е единствената възможност за събиране и запазване на доказателства. В този смисъл е приложеният протокол за оглед на местопроизшествие от 06.11.2016 г., като действието е било извършено от съответния компетентен орган. Второто ограничение е свързано с обстановката, която допуска започване на разследване в случаите на чл. 212, ал. 2 НПК – изисква се незабавно извършване на посочените действия да е “единствената възможност за събиране и запазване на доказателства”, т. е. провеждането на въпросните действия да е неотложно. Става дума за такива процесуални действия, които не могат да се отложат до изричното произнасяне на прокурора с постановление, защото в противен случай би се създавала опасност да се затрудни разкриването и фиксирането на „горещите следи“ от престъплението, разкриването и задържането на неговия извършител. Съгласно решение № 7 от 2004 г. на КС на РБ „възможността да се извършат неотложни следствени действия, когато те са единствена възможност за събиране и запазване на доказателства е гаранция за самото обвинение. От изложеното е видно, че в конкретния случай досъдебното производство е било образувано със съставянето на протокола за първото действие по разследването – оглед на местопрестъплението в района на могилата, при условията на неотложност, каквито е било необходимо да се

извършват по разследването, тъй като възникването на невъзможност да бъдат събрани доказателства, свързани с местопроизшествието би създавало затруднения в разследването и доказването на престъплението или би го направило невъзможно. В случая е било спазено и задължението на разследващите да уведомят незабавно прокурора. Посоченото покрива един от начините за достигане на информация до съответните органи за досъдебното производство за извършено престъпление от общ характер, като законните поводи са изчерпателно посочени в цитираната разпоредба на чл. 208 НПК.

Във връзка с оплакванията на защитата пред настоящия съд от опорочено претърсване и изземване в дома на подс. З., може да се каже, че разпоредбата на чл. 163 НПК законодателно регламентира реда за осъществяване на претърсването и изземването. Действително е предвидено подобно действие да се осъществява обичайно през деня (и само в неотложни случаи през нощта). В разпоредбата на чл. 161, ал. 2 НПК законодателят е предвидил възможност претърсването и изземването да се осъществят без предваритено разрешение от съда, като за осъществяването на това действие трябва да са налице две кумулативни предпоставки – действието да е осъществено при наличието на неотложен случай и осъществяването на претърсването и изземването да е единствена възможност за събиране и запазване на доказателства. В случая провеждането на действието през нощта обективно е допринесло за по-бързото развитие на производството и разкриване на обективната истина по него. Ето защо може да бъде направен извод, че в хипотезата на провеждането му през нощта, е било допуснато съществено процесуално нарушение, както твърди защитата. От останалите доказателствени материали в случая може да се приеме, че претърсването в дома на З. не е търпяло отлагане.

При извършения оглед в местността „К.“ са били спазени изискванията, които законът поставя към самото провеждане на огледа са заложили в чл. 156, ал. 1-4 НПК. Същият е бил извършен в присъствието на поемните лица Ц. И. и П. С., които в достатъчна степен като участници в действията по разследването са осигурили дължимия граждански контрол по законосъобразното извършване на действията по разследването, с оглед доказването на факти, свързани с предмета на доказване. Противно на претенцията на защитата от материалите по делото се установи, че те са били

на мястото на извършването му от началото до неговото приключване, като са имали обективна възможност да възприемат мястото на огледа и действията на органа, който го провежда. Макар и разпитаните пред настоящия съд поемните лица лица да не си спомнят детайли от дейността поради изминалия времеви период, не се установява да са били нарушени императивни разпоредби относно реда за провеждане на следствено действие. В случая не се установи поемните лица да са били ангажирани след започване на огледа, като не се събраха и данни преди извършване на огледа да са били правени каквито и да било размествания по терена. С това е била гарантирана автентичността на приобщените и изследвани обекти и връзката им с престъплението. В случая огледът е бил организиран при условията на неотложност предвид място, което е било на открито и не е можело да бъде охранявано. Присъствал е и специалист-технически помощник. Решение по този въпрос взема органът по извършване на действието, ако прецени че са необходими специални знания и умения в определена област. Видно от разпита на свид. И. е имало инструменти до могилата, където беше „прясно копано“ /л. 71 гръб от делото на АС/. Това според настоящия съд напълно кореспондира и с посоченото в протокола за оглед на местопроизшествие, че „на югозападния край на изкопа на ръба на изкопа се намери купчина прясно изкопана земна маса и овлажнени камъни с различна форма и големина.“ В самия изкоп, на източната му страна била открита облепната на стената кирка с дължина 92 см и дължина на острието 48 см. На дъното на изкопа била открита метална поцинкована кофа, чиято дръжка била завързана със синьо на цвят полиетиленово въже тип „сезал“, като при изваждане на кофата се намерило парче керамичен глинен фрагмент. Обстоятелството, че голяма част от свидетелите – полицейски служители са познавали отпреди подсъдимите Г. и К., тъй като са живеели в същото населено място - Х., са знаели и превозните средства, които ползват, включително на 06.11.2016 г. са разпознали пристигналите на място автомобил, ползван от подс. Г. и мотоциклет, ползван от подс. К., което също е дало основание на първия съд да направи извод за обективност на свидетелските показания. Наред с това, полицейските служители са били разположени в близост до могилата и са наблюдавали поведението на подсъдимите известно време, като са категорични, че са възприели шум и звуци наподобяващи изкопни дейности, а Т. е видял силует на лице, качващо се на могилата, носещо кофа и раница,

установено по-късно като подс. И. З.. А непосредствено след започване на акцията по залавяне на лицата, свидетелите са установили пресен изкоп на билото на могилата, с разхвърляна пръст, камъни, намиращи се вътре в изкопа кофа, кирка и въже. Така техните сведения и обективните находки, отразени в протоколите за оглед, са достатъчни да обосноват изводите за извършвани от подсъдимите изкопни работи на 06.11.2016г.

По отношение на доводите на защитата, че в изкопа не бил открит никой, а било невъзможно в него да се е намирало и трето лице, което да излезе само, след като останалите двама са били задържани, следва да се каже, че съгласно данните, фиксирани в протокола общата дължина на изкопа е била 4 метра на 2 метра, като същият е на две нива с различна дълбочина съответно 0,80 метра и около 4,40 метра в най-дълбоката си част. В самия изкоп били направени отклонения. В непосредствена близост до изкопа било открито оплетено въже тип сезалово. Данните от протокола за оглед на местопроизшествие от 06.11.2016 г. съответстват на хронологията на събитията. Противно на твърдяното от адв. Д. и обективно ги подкрепят. Обстоятелството, че полицейските служители са се спускали в изкопа с въже, за да замерят неговата дълбочина, не означава, че се твърди, че някой от подсъдимите е пребивавал точно в най-дълбоката част на изкопа, от която защитата прави предположение, че няма как да излезе без помощта на други лица. Най-малкото поемните лица не твърдят видимата за тях прясно изкопана пръст да е била видяна в най-дълбоката част на изкопа, а на повърхността, нито се е налагало самите поемни лица да са се спускат лично на подобна дълбочина с въже. Във връзка с казаното не се открива нелогичност в събраните по делото материали, че К. е успял да укрие успешно, напускайки местопроизшествието, докато останалите негови съпроцесници са били задържани. Действително, както сочат К. и неговият защитник, моторът на последния е бил открит при извършен последващ оглед на местопроизшествие на 10.11.2016 г., като най-малкото е необяснимо именно този подсъдим да не направи необходимото да прибере вещта си от гората в рамките на няколко дни, независимо от причината, поради която е изоставил превозното си средство в близост до процесната могила.

Като израз на защитна позиция с основание са възприети и обясненията на подсъдимия Й. В. К. /на л. 175-176 от НОХД/, в които отрича да има каквато и да е съпричастност към извършваните на 06.11.2016 г. изкопни

дейности в местността „К.“ в землището на с. К.. Твърди, че е бил в тази местност, за да търси изгубено животно, което намерил и прибрал пеш, но оставил там мотора си, който впоследствие сам показал на разследващите. Обясненията на подс. К. относно причината за присъствието му на въпросната могила на 06.11.2016 г., противоречат на обясненията на подс. З., от досъдебното производство. Последните са били прочетени и приобщени по делото от ОС. В тях последният твърди, че „Д.“ бил дошъл на могилата, „взел неговата лопата, скочил в дупката и започнал да копае и хвърлял пръста със сила навън“, поискал да му подадат кофата и въжето, на което останалите двама подсъдими се отзовали. Освен обсъдените обяснения на З., доказателства за ангажимента и участието на подс. К. към дейността на другите двама подсъдими, се съдържат и в показанията на свидетелите-полицейски служители, които са били на въпросната дата на място и са установили първо появата на мотоциклет, спиране на такъв, а след това на автомобил, а впоследствие и извършване на дейности, наподобяващи изкопни работи. Безспорно, подс. К. не е бил задържан на място, но в непосредствена близост е бил намерен неговия мотоциклет „ИЖ“, като застъпената версия за търсене на животно в същата местност, е изцяло компрометирана от показанията на свидетелите К. и Б., първият от които е виждал К. в компанията на подс. Г., когато са проучвали съвместно евентуалното движение на хора в района на местността, а вторият – познавал подсъдимия като лице, свързано с другите двама подсъдими, поради общо хоби-иманярство. Според показанията на Ч., въпросната вечер К. бил търсен, но не бил намерен на адреса си, а няколко дни по-късно сам завел полицаите до оставения от него в близост до могилата мотоциклет. Така, заявеното от подс. К. остава изолирано от останалите доказателства, най-вече спрямо свидетелските показания в посочения от първия съд смисъл, писмените доказателства и веществените доказателствени средства, обсъдени подробно от първия съд. Окръжният съд е отбелязал, че дори и хипотетично да се изключат от доказателствената съвкупност обясненията на подсъдимите, множество събрани по делото гласни доказателствени средства, каквито са показанията на разпитаните свидетели, които са били възприети за съответни на писмените доказателствени средства и веществените такива, включително и събраните със СРС, и сами по себе си дават достатъчно основание да се възприемат изложените по-горе факти относно дейността на подсъдимите.

Правилно е отчетено, че сведения за участие на К. се съдържат и в приобщените обяснения на З. в хода на досъдебното производство, както и в кредитираните части от показанията на свидетелите К. и Б., от които се установяват близките отношения на К. с Г. Г., общите им интереси по иманярството и включването на К. в групата, организирана от Г€ Г., която е посетила на 06.11.2016 г. местността в района на с. К. за извършване на изкопни работи. Сведения за включването на този подсъдим в групата, организирана от Г., се съдържат и в обсъдените подробно от първата инстанция данни от използваните специални разузнавателни средства. За това и част от свидетелите сочат, че ясно са чули шум от пристигането на мотоциклет, какъвто е притежавал подс. К. и който е намерен няколко дни по-късно в близост до могилата, в землището на с. К. съгласно протокол за оглед на л. 28, том 2 от досъд. пр. За това застъпената от подсъдимия К. версия за търсене на изгубени животни в района, напълно мотивирано е била дефинирана като неубедителна и неподкрепена от други доказателства.

Подборно са били анализирани и показанията на свидетелите Ц.К. – майка на подс. К. и В.М. /л. 141 от НОХД/, като е отчетена непоследователността и заинтересоваността на първата от тях, а за тези на В.М. е прието, че са несигурни и неубедителни - „изгубил крава или теле“, било през „месец ноември, по Никулден 2016 г.“. За това и първият съд правилно не ги е кредитирал, както и лансираната от К. версия за търсене на изгубено животно. Още повече, че двете населени места - Х. и К., са доста отдалечени едно от друго и търсенето на изгубено животно точно в землището на К., където е намерен мотоциклета на подсъдимия, е удобно лансирана версия, която, обаче, е неподкрепена от доказателствата по делото.

Събраните свидетелски показания, при обсъждането им, са били разделени на няколко групи. В едната - са били включени показанията на свидетелите-полицейски служители /В. А., С. Ч., Д.Т., С.З., В. В. и Е.С./, които са били ангажирани с наблюдение на процесната могила, както и с действията по залавяне на извършителите. Те са дали показания в хода на съдебното следствие пред първата инстанция, включително и част от показанията им от досъдебното производство са били приобщени чрез прочитане. Техните показания в значителна степен са послужили на първия съд при изграждане на фактическата обстановка, тъй като дават сведения за начина, по който е установена групата, предприетите действия преди и на

инкриминираната дата във връзка със залавяне на подсъдимите и показанията на тези свидетели са информативни и последователни. Следва, обаче, да се има предвид и направената от настоящата инстанция уговорка, че те не биха могли да се ползват във връзка с възприетите извънпроцесуални изявления на задържаните лица, на които се е позовал окръжният съд. С основание първата инстанция е кредитирала показанията на посочените свидетели за останалите обстоятелства, като обективни, последователни и непротиворечиви. Безспорно свидетелите С. Ч. и В. А. са установили през лятото на 2016 г., подготовка за незаконни разкопки в землището на с. К., като и двамата са посочили, че са посетили още тогава могилите в местността „К.“ и са установили стар изкоп на едната могила и пресен изкоп на билото на другата, което дало повод да започнат наблюдение. Ч. /л. 72-76 от НОХД/ е посочил, че в резултат на това са видели подсъдимите Г. и К. да правят обход на мястото и оглед на изкопа на билото на могилата. В резултат на събраните данни за начина на организация и контактите на подсъдимите, полицейските служители са уточнили и вероятната дата, на която лицата имат намерение да реализират изкопни дейности, а именно - 06.11.2016 г., която съвпада с президентски избори. По отношение на датата, сведенията са били потвърдени и от показанията на Н.К. и Й.Б., които също са били запознати с намеренията на подсъдимите, както и от материалите, събрани чрез използваните специални-разузнавателни средства.

Последователни и кореспондиращи помежду си са показанията на посочената група свидетели относно начина им на предвижване до мястото и създадената от тях организация по наблюдение на могилата на 06.11.2016 г. Установява се, че доста по-рано през деня, полицаите са заели места в близост до могилата, прикрити в храсти и близки дървета от двете ѝ страни така, че са имали видимост от различни места и съответно различни задачи, с оглед евентуално задържане на лицата. В показанията си свидетелите Ч. и З. твърдят, че след 2-3 часово чакане, вече на свечеряване, ясно са разпознали шум от мотоциклет, който спира северно от тяхното местоположение и малко след това разпознават и шум от автомобил, който подхожда към северния скат на местността. Ч., З., както и А., който е бил с тях, сочат, че са възприели в продължение на около 20 минути звуци от хвърлени камъни, звън на тенекия и ламарина, което ги навело на мисълта за започнати изкопни дейности, поради което те да предприемат действия за залавяне на лицата.

Безспорно е установено, че първи в тази група се движили Ч. и З., които тръгнали към могилата, но на горския път преди нея, видели сина на подс. Г.-В. и непознато за тях момче. Така коментираните от първия съд показания на свидетелите са ясни и последователни относно местоположението им, начина на придвижване в местността, възприетите от тях дейности и контакта с лицата, придружаващи подсъдимите. В. също е бил категоричен, че именно свидетелите Ч. и З. са били първите, които са тръгнали към могилата и те са задържали В. Г. и Г. В., които впоследствие самият той е охранявал. Във връзка с казаното, не могат да бъдат споделени оплакванията на защитата пред настоящата инстанция за наличието на множество противоречия в показанията на разпитаните полицейски служители.

За по-нататъшните действия, показанията на полицейските служители, също основателно са дефинирани като логични и последователни. Всички те са заявили пред първата инстанция, че след като са чули звуци и шум, навеждащи на мисълта за започнати разкопки, се решили да подхождат към могилата с цел залавяне на намиращите се там лица. След залавянето на В. Г. и Г. В., именно Ч. и З. са предприели бързо изкачване към билото на могилата, като по пътя натам разпознали силует, който се приближава с думите „В., къде ходите да се мотае?“ и разпознават подс. Г. Г.. Както е било посочено от първия съд, заявеното от подсъдимите, че изпробват автомобил, не кореспондира освен с показанията на посочените свидетели-полицейски служители и с обективните данни за множеството намерени в автомобила и на място, на самата могила, вещи и предмети, необходими за извършване на изкопни работи /в този смисъл протоколи за оглед на л. 1-2 и на л. 10-11, том 2 от досъд. пр. /.

Не намират опора в материалите по делото оплакванията на защитата пред въззивния съд и повод претенциите за противоречия в показанията за полицейските служители във връзка с произведените от тях предупредителни изстрели с цел известяване на групата от полицаи, стояща в другия край на могилата. Предвид предупредителните изстрели на самото било на могилата не е бил открит никой от подсъдимите, но Ч. и З., качвайки се там, установили изкоп с намиращи се вътре метална кофа с въже, колани и кирка, безспорно предназначени за извършване на изкопни работи, иззети при извършения оглед на местопроизшествие/л. 1-2 , том 2 от досъд. пр./. Така,

коментираните от първия съд показания на свидетелите С. Ч., С.З., В. А. и В. В., описват последователно техните действия и възприетото от тях поведение на част от лицата, задържани на място-подсъдимия Г. Г., неговия син – свид. В. Г. и свид. Г. В.. Изводите на инстанцията, че не са налице никакви противоречия между показанията на тези свидетели, като всеки свидетелства подробно за факти, които самият той е възприел, намират пълна опора в материалите по делото.

Друга част от полицейските служители - свидетелите Д.Т. и Е.С. установяват поведението на другия подсъдим И. З., като и при тях не се наблюдават заявените от защитата множество противоречия. Съгласно показанията на Д.Т. /л. 76-78 от НОХД/ в късния следобед, след 16,00 м., чул шум от спиращ автомобил. След 20-30 минути, на смрачаване, от мястото си възприел как върви човек с кофа и чанта тип раница и се качва на могилата, след което Т. чул *„трополене, като все едно се прехвърлят камъни или нещо от рода...“*, а известно време след това чул и предупредителни изстрели и викове: „Стой. Полиция!“, като забелязал лицето, което се е качило нагоре, да бяга надолу по склона. Лицето било задържано от негов колега и установено като И. З.. Показанията на Т. кореспондират напълно с тези на Е.С. /л. 139-141 от НОХД /. С. също чул шум от мотор и автомобил, а по-късно изстрел и викове „Полиция“. В този момент покрай него минал тичайки човек, който той настигнал и задържал. Разпознал подс. И. З.. Категоричен е и за това, поради наклона на терена, подсъдимият се подхлъзнал, паднал и в този момент бил хванат от С., който също паднал с него. Показанията на свидетелите Т. и С. ясно описват поведението на З., като застъпената от последния в съдебно заседание пред първия съд защитна версия за причината за присъствието му на местопроизшествието, се опровергава от обсъдените от първия съд свидетелски показания. Полицейските служители, участвали в наблюдението и задържането на подсъдимите на инкриминираната дата, описват непротиворечиво появата на подсъдимите и придружаващите ги лица, действията и поведението им преди и след задържането, което съпоставено с намеренията на място изкоп и вещи - кофа, въже и кирка, действително говори за планирана и извършвана дейност на иманярски разкопки на могилата в местността „К.“ в землището на с. К.. Твърденията на подсъдимите, че не са извършвали никакви изкопни дейности на въпросната дата са били опровергани категорично и от показанията на разпитаните

полицейски служители, които като например Ч. са установили и разлика между първоначалното положение на изкопа горе на билото и това впоследствие, след задържане на лицата. Например свидетелят Ч. е възприел до изкопа пряко изхвърлена почва, а долу - кофи, колани и кирка.

Задълбочено са били обсъдени и показанията на друга група свидетели, които са се познавали с подсъдимите и са били запознати с техните намерения и увлечението им по иманярство - Н.К., Й.Б., Д.П. и Г. В.. Противно на оплакването на защитата в хода на пренията пред настоящата инстанция, че са били игнорирани показанията на свид. Й.Б. /л. 86 гръб - 87 от НОХД/ и застъпената от същия версия пред окръжния съд, инстанцията е имала основание да дефинира казаното от Б. пред съда като неуспешен опит да подкрепи изложената пред съда защитна версия на подсъдимите Г. и З.. Действително и Б. твърди, че поводът да се намират в района на процесната могила бил изпробването на автомобил, който З. възнамерявал да закупи от Г.. Именно поради възникналите противоречия между заявеното от Б. пред първия съд и казаното от него в досъдебното производство пред разследващия /л. 136-137, том 2 от досъд. пр./, са били приобщени чрез прочитането им и показанията му от 16.11.2016 г. В тях Й.Б. последователно и подробно е изяснил поводът за контактите си с подсъдимите преди инкриминираната дата - 06.11.2016 г., като е споделил и за тяхното увлечение по иманярството. Правилно първият съд е отчетел, че Б. е заявил на ДП, че 2-3 седмици преди 06.11.2016 г. се е срещал с подсъдимите Г. и З., за които знаел, че търсят „антики по кърва“. Подс. Г. показал топографска карта на таблет с отбелязани местности в землището на с. К., като подс. Г. обяснил, че на това място има могила, където ходил да копае и засякъл находка. За това, според свидетеля, била необходима помощ и Г. го помолил да участва заедно със З.. И според този свидетел, избраната за това дата била 06.11.2016 г., заради изборите и ангажиментите на полицаите тогава. Безспорно е, че след няколко дни свидетелят се отказал да участва и уведомил подс. Г., твърдейки, че не го пускат от работа. На ДП споделил още, че разбрал за случилото се на могилата в с. К. от интернет, познава подс. К., когото нарича Й. и който бил в обкръжението на Г. Г. и също се увличал по иманярство. Тези показания на свидетеля от ДП правилно са били кредитирани, тъй като кореспондират и с останалите доказателства - показанията на разпитаните полицейски служители, показанията на П., който установява снабдяването на Г. Г. с

таблет и инсталирана на него топографска карта, както и на веществените доказателствени средства, събрани посредством използваните СРС, установяващи срещи и разговори между подс. Г. и свид. Б., които са били подробно и задълбочено разгледана и от първата инстанция.

Не могат да бъдат споделени оплакванията на защитата пред настоящия съд и от подхода на първия съд да не дава вяра заявеното пред съда от К. в противоречие с казаното от него на подготвителната фаза на процеса. Последният е направил опит да оправдае пред ОС интересът на подсъдимите към могилите в района на К. /в този смисъл показанията на Н.К. - на л. 79-80 от НОХД/, твърдейки че познанството му с подсъдимите Г. и К. /които нарича Г. и Й./, било по повод издирвани от тях животни в района на К.. Първият съд е отчел вътрешната противоречивост на показанията на свидетеля пред съда и тяхната изолираност по отношение на дурги материали по делото. От дена страна К. посочил, че подсъдимите започнали да му звънят и питали „Нашата крава как е?“, но разбрал, че става въпрос за едно животно на Д.. От друга твърдял, че си разменил телефона само с Г. Г., но последният му звъннал само веднъж за „тяхното животно“, а за могилите - няколко пъти. Показанията на К., дадени пред съда, са били кредитирани единствено за познанството му с подсъдимите Г. и К.. В останалата им част, поради отбелязаните вътрешни противоречия и противоречия с множество други доказателства, с основание не са били възприети. Противно на версията, която застъпва в съдебно заседание К., са показания му, дадени в хода на досъдебното производство / л. 125-127, том 2 от досъд. пр./, приобщени чрез прочитане поради съществени противоречия относно ангажиментите и уговорки на този свидетел с подсъдимите. Тогава К. е заявил, че бил посетен през лятото на 2016 г. от подс. Г., придружен от подс. К., когото нарича „Д. от Х.“ и замолен да съобщава за движение около могилата, за която му било съобщено, че е разкопана от групата на Г. Г. и че там „имало нещо“, от което „можело да остане доволен“. Поради опасения от подслушване на телефоните, в разговорите вместо думата могила, с Г. Г. се разбрали да използват думата крава, като питат: „Как е моята крава, всичко наред ли е?“. В показания си от ДП К. съобщил и за разговор с Г. Г. на 05.11.2016 г. с отправен от последния въпрос: „Ще печем ли утре агнето?“, като на следващия ден - 06.11.2016 г. следобед, подс. Г., придружен и от други лица в автомобила си се насочил към могилените некрополи и помолил К. да му звънне, „ако нещо види“.

Първият съд е имал пълно основание да възприеме показанията на К., приобщени чрез прочитането им от ДП, тъй като същите са логични, последователни и изложеното в тях кореспондира с останалия събран доказателствен материал, включително и данните, събрани от използваните СРС, съдържащи се в проведените на 05.11. и на 06.11.2016 г. разговори /№ № 33 и 37 в папка със секретни материали/, които навеждат на истинската причината за поддържания контакт между К. и подс. Г..

Като изцяло изолирани от обсъдените свидетелски показания, са били дефинирани тези на свид. Г. Г. В. /л. 173 гръб - 174 от НОХД/, който пред окръжния съд твърдял, че на инкриминираната дата бил поканен да се разходка от сина на подс. Г. – В. до Х. и по пътя е разбрал, че джипът на подс. Г. се продава и ще го тестват. Показанията на този свидетел са били отхвърлени мотивирано като нелогични и изолирани от останалите свидетелски показания и останалите обективни данни, поради което не са възприети.

Коректно е процедирал първият съд и с показанията на свидетеля Д.П. /л. 85-86 от НОХД /, който предоставил на подсъдимия таблет марка „А.“ с топографска карта, изобразяваща културно-исторически местности. Не е отминато единственото възникнало противоречие в показанията на този свидетел по отношение на това, за какво е била необходима картата, като в показанията от досъдебното производство /л. 139, том 2 от същото/, П. е заявил, че „била нужна тъй като търсили могили“, което го навело на мисълта, че подсъдимият е иманяр. В хода на съдебното следствие, показанията на свидетелят в тази част са били прочетени и приобщени, като самият свидетел не е дал логично обяснение за констатираните противоречия, поради което прочетеното е било възприето с доверие, както и останалата част от заявеното от П. пред първия съд. Още повече, че на инкриминираната дата, въпросният таблет е бил намерен и иззет при извършения на 06.11.2016 г. оглед на автомобила, управляван от подс. Г., а за него съобщава и Б. в показанията си от досъдебното производство. Посоченото също така опровергава обясненията на подсъдимите за липсата на интерес към процесната местност и заявеното от тях намерение единствено да се разходят и изпробват на терен автомобила.

Първият съд е обсъдил подробно и задълбочено и показанията на трета

група свидетели, разпитани в хода на съдебното следствие пред окръжния съд, които са присъствали на част от действията по разследване. С основание показанията на поемните лица В. К. и Н. И. /л. 124 и л. 125 от НОХД/ във връзка с извършеното претърсване и изземване в жилище в Р., което било извършено в ранните часове на 07.11.2016 г. в дома на подс. З. в Р. /протокол на л. 81-83, том 2 от досъд. пр./, при което са били открити и иззети множество предмети, които са били обект на изследване и е установено, че голяма част от тях са археологически обекти. Във връзка с извършеното претърсване, показания е дала и свид. Р. З.А /л. 80-81 от НОХД/, съпруга на подс. И. З., която е присъствала на извършеното в дома им процесуално-следствено действие. Противно на другите двама свидетели – поемни лица, З.а посочила пред първия съд, че била учудена на показанията й монети, за които впоследствие разбрала, че са на бабата на И. З., тъй като били събирани от неговия дядо. Заявява, че не е прочела протокола, но и не е възразила при подписването му. За начина на проведеното претърсване в жилището, показанията на З.а противоречат на показанията на посочените две поемни лица и тези на свид. З.. Според показанията на последния, присъствал при извършеното претърсване в дома на З., съпругата на последния е присъствала при намирането на буркан с монети, както през цялото време. В тази част показанията на свид. З.а не са били възприети с доверие от окръжния съд, тъй като от нейна страна не е било направено възражение по повод извършеното действие, а депозираните в съдебното производство показания са направили неуспешен опит да подкрепят защитната версия на съпруга З., но са останали изолирани и нелогични. Проведената в хода на първоинстанционното съдебно следствие очна ставка между свидетелите З.а и З. не е дала никакъв резултат, тъй като всеки от свидетелите се е придържал към първоначално заявеното, но посоченото от всеки един от тях е било подробно обсъдено от окръжния съд, като са били изложени ясни мотиви коя от застъпените тези се приема по отношение на присъствието на З.а на извършеното претърсване и изземване в дома им и имала ли е възможност да възприеме вещите и предметите, които са били иззети. В посочения по-горе смисъл първият съд е отхвърлил като защитна и тезата на З., че намерените в дома му вещи – предмет на престъплението държане на неидентифицирани и нерегистрирани археологически обекти, са принадлежали на баба му, която наследила тези находки от покойния си съпруг – негов дядо. Подобна теза се намира в разрез

с останалите, посочени от първия съд материали и се явява лишена от житейска логика. Още повече, че афинитет към иманярски занимания е проявявал самият З., а не неговата възходяща сродница и именно нейният внук – подс. З., а не самата тя, е разположил и държал на разнообразни места – в дома си и в ползвания лек автомобил и технически средства, предназначени за незаконно търсене на археологически предмети.

Разпитаните пред настоящия съд поемни лица, които са взели участие при извършването на огледите на местопроизшествие на 06.11.2016 г. на могила и лек автомобил - И. и П. действително нямат детайлен спомен около извършването на това процесуално-следствено действие, което се явява обяснимо с изминалия период от време. Показанията на същите са обективни и хронологични, не влизат в конфликт с останалите възприети данни по делото, поради което следва да бъдат кредитирани с доверие.

Изложеното по-горе напълно опровергава наведените от защитата на тримата подсъдими доводи за незадълбочен и повърхностен анализ на доказателствената маса от страна на първия съд. Не е налице претендираното необсъждане на противоречия, като видно от изложеното по-горе подробно са били анализирани противоречията в показанията на свидетелите, наложило включването на определени пунктове от тях и чрез прочитането им от досъдебното производство, като са налице ясни мотиви досежно това по кои пунктове се възприемат.

В заключение следва да се каже, че окръжният съд е обсъдил с дължимото внимание и грижа, независимо от извършените от настоящата инстанция уточнения по-горе, направените от подсъдимите и техните защитници възражения, включително и неправилно обосноваването от тях тези по делото, поради което не е налице липса на мотиви в посочената от защитата насока.

При установената по-горе фактическа обстановка, правилно първият съд е намерил, че от обективна и субективна страна подсъдимите **Й. В. К., Г. В. Г. и И. Г. З.** са осъществили **престъплението по чл. 277а, ал. 3 вр. ал. 2 вр. чл. 20, ал. 2 вр. ал. 1 от НК** за това, че на 06.11.2016 г., в местността „К.“ в землището на с. К., обл. П., в съучастие помежду си, като извършители, не по законоустановения ред, предвиден в чл. 148, ал. 1 и ал. 2 от Закона за културното наследство, са извършвали изкопни работи на територията на

недвижима културна ценност по смисъла на чл. 146, ал. 3, вр. ал. 1 от Закона за културното наследство - надгробна могила с координати 42.29.31 - северно и 24.29.24 - южно, представляваща част от голям могилен некропол, известен на археологическата наука от 1962 год., като при извършване на деянието са използвани технически средства - метална кофа и кирка.

От обективна страна в посочения от първия съд смисъл по делото е безспорно установено, че именно тримата подсъдими са лицата, които на инкриминираната дата и място - 06.11.2016 г. в местността „К.“, в землището на с. К., обл. П. са извършвали изкопни работи не по законоустановения ред. Подробната аргументация на наличието на елементите на това престъпление от обективна от субективна страна се споделя от настоящата инстанция, поради което не е необходимо да бъдат повтаряни. Коректно първият съд е отбелязал, че обстоятелството дали процесният изкоп е бил изцяло изкопан от подсъдимите е ирелевантно за съставомерността на престъплението. Изпълнителното деяние на престъплението по чл. 277, ал. 3 във вр. ал. 2 от НК е „извършване на изкопни работи“ на територията на недвижима културна ценност /или в нейната охранителна зона/, като обемът на изкопните работи и размерът на направения изкоп, както и това дали е направен само от подсъдимите или е изкопан преди това, е без значение за наказателната им отговорност. Престъплението е на просто извършване и забранява търсенето на археологически обекти, в какъвто смисъл е разбирането на ВКС в цитираната от окръжния съд практика – решение № 214 от 17.04.2013 г. по н. д. № 588/2013 г. на I н. о., решение № 32 от 22.03.2019 г. по н. д. № 17/2019г. на III н. о. Не е налице изискване, инкриминираните действия да са извършени в „регистриран“ или „обозначен“ недвижим археологически обект. Според вещото лице М. при изслушване в съдебно заседание пред първия съд /л. 120 от делото/, всички тракийски могили са културни ценности и не е установил да се обозначава всяка могила в РБ.

От обективна страна е установено, че изкопните работи са извършени на територията на недвижима културна ценност. В изготвената по делото археологическа експертиза, приета и кредитирана от окръжния съд е бил даден категоричен отговор на въпроса какъв е статутът на местността и дали описания в протоколите за оглед на местопроизшествие от 06.11. и 07.11. 2016 г. изкоп, е в границите на недвижима културна ценност. Експертизата /л. 2, том 3 от досъд. пр./ сочи, че могилата в местността „К.“ в землището на с.

К., представлява недвижима културна ценност. Надгробната могила, предмет на огледите, представлява археологически обект от национално значение по смисъла на чл. 146 от ЗКН /Закон за културното наследство/. Изкопът е извършен непосредствено върху могилата, на върха ѝ и сериозно са нарушени стратиграфските пластове на автентичните могилни насипи. Подсъдимите не са имали съответно разрешение за тази дейност по реда, предвиден в чл. 148, ал. 1 и ал. 2 от ЗКН, а предвид нормативните изисквания за осъществяването, не са могли да придобият такова, което е видно и от писмото на л. 2, т. 4 от досъд. пр.

По повод доводите на защитата пред настоящата инстанция, че не било установено кой къде и как е разкопавал могилата, тъй като нито един от свидетелите-полицейски служители нямал визуални възприятия от извършването на дейност на могилата, следва да се каже следното. В принципен план съставът на престъплението престъпно търсене на археологически обекти /иманярство/ и неговото изпълнително деяние се състои в търсене /издирване/ на археологически обекти. То се осъществява с активни действия, които може да представляват и обхождането на терен, обследване на терена, извършване на интервенции по него и прочие. Тъй като в случая, действията, с които се осъществява изпълнителното деяние на това престъпление разкриват характеристиките на един от посочените в чл. 147 от Закона за културното наследство методи за издирване на културни ценности и археологически обекти, а именно теренни археологически разкопки, деянието се квалифицира по ал. 2 на чл. 277а от НК, тъй като този метод е изрично посочен като изпълнително деяния на този състав. А по аргумент от разпоредбата на чл. 56, т. 1 от Закона за културното наследство такива методи са и обхождането и огледът на място, който също спада към издирването на археологически обекти като вид теренно проучване по смисъла на чл. 147, ал. 4, т. 1 от Закона за културното наследство, както и археологическото наблюдение, по т. 3 на ал. 4 на чл. 147 от цитирания закон. Поради посочените специфика на законодателната уредба, в принципен план и при липса на данни за интервенции по терена, какъвто настоящият случай не е, също би могла да се ангажира отговорността на всяко наказателно отговорно лице, което извършва обхождане и оглед на място.

От обективна страна подсъдимите не са имали издадено надлежно

разрешение да осъществяват издирване на археологически обекти чрез теренни проучвания от министъра на културата въз основа на експертно становище на Съвета за теренни проучвания /чл. 148, ал. 1 от цитирания закон/ или от председателя на този Съвет - при спасителни теренни проучвания по смисъла на чл. 148, ал. 2 от същия закон.

Престъплението е формално, като е достатъчно установяването на факта, че тримата съпроцесници са осъществявали визираните от първия съд конкретни действия с цел да намерят археологически обекти без да е необходимо да открият такива в действителност.

Налице е от обективна страна и квалифициращият признак по ал. 3 на чл. 277а от НК, а именно използването от подсъдимите на технически средства-метална кофа и кирка. Безспорно е, че намерените в изкопа средства са били оставени от подсъдимите, като същите са използвани за извършването на изкопните действия и без помощта на тези средства, реализирането на дейностите по разкопаване и изхвърляне на пръст и камъни, би било затруднено. Свидетелите-полицейски служители са били категорични, че такива вещи и оръдия не са се намирали на мястото при техния оглед по-рано през деня, а впоследствие, след пристигането на подсъдимите, са възприели звуци наподобяващи изкопни работи, като е установено, че подсъдимите са били снабдени с необходимите оръдия за реализиране на изпълнителното деяние.

Към казаното от първия съд следва да се добави, че откритите при „теренното проучване“ на подсъдимите оръдия на труда, изброените от първия съд, са все вещи и инструменти за извършване на изкопни работи, които по обичайното си предназначение служат за осъществяване на технически операции, като в случая са били и използвани от подсъдимите за осъществяване на такива операции.

Безспорно установено е, че престъплението е извършено при задръжно участие на тримата подсъдими, като съизвършители, по смисъла на чл. 20, ал. 2 от НК, тъй като всеки един от тях е участвал в осъществяване на изпълнителното деяние - извършване на изкопни работи. Към казаното от първия е следва да се добави единствено още и това, че съизвършителството на подсъдимите не изисква от тяхна страна всеки от тях едновременно да копае с една и съща кирка или да работи с една и съща кофа. Подобен начин

на процедиране е житейски невъзможен, поради което вътрешното разпределение на изкопната дейност на могилния некропол не лишава никой от подсъдимите от качеството му на извършител.

Правилно първият съд е посочил, че от субективна страна подсъдимите са извършили престъплението при пряк умисъл, с целени и настъпили обществено опасни последици. Всеки един от тримата подсъдими е съзнавал общественотоопасния характер на извършеното престъпление, предвиждал е настъпването на общественотоопасните последици и е искал това.

Към казаното от първата инстанция следва да се добави, че в процесния случай престъплението е осъществено с пряк умисъл от тримата съпроцесници, защото търсеното е било осъществено от тях с особената субективна цел – да бъдат намерени археологически обекти. Дейците са съзнавали, че предприетата от тях дейност има характеристиките на съответния вид теренно проучване, за което те нямат издадено валидно разрешение, като дейността и от такова естество, че да доведе до откриването на археологически обекти и са желали постигането на този резултат.

В посочения от първия съд смисъл, предварителното проучване на района на могили в местността „К.“, целенасоченото отиване на мястото на деянието, в късния следобед в избран ден, когато и обществеността и най-вече полицейските служители са ангажирани с обезпечаване на изборния процес по места, обективизираните действия по разкопаване с цел намиране на археологически находки, снабдяването с необходимите технически средства за подпомагане на тези дейности, както и факта, че подсъдимите З. и К. са побягнали при ясно възприетия сигнал на полицейските служители и се наложило догонване на първия и издирване на втория, са все обстоятелства, обосноваващи осъществяването на деянието при наличие на пряк умисъл, със съзнавана обществена опасност на извършеното и общност на умисъла- всеки от подсъдимите, осъществявайки действията е имал съзнанието, че участва в изпълнението, заедно с другия и е искал, а и очаквал в резултат от общата им дейност да настъпят общественотоопасните последици.

Към казаното от инстанцията следва да се добави още и това, че за съставомерността на коментираното деяние не се изисква дейците да търсят конкретизирани обекти, нито пък да имат съзнание за възможността на намерят определен брой такива.

При така приетата и описана по-горе фактическа обстановка, изцяло се споделят и доводите на окръжния съд, че е установено осъществяването самостоятелно от подсъдимите **Г. В. Г. и И. Г. З.** и на престъпление **по чл.277а, ал.7 от НК.**

В случая, на инкриминираната по-горе дата-06.11.2016 г. е установено, че подсъдимият Г. Г. е държал противозаконно /като не е изпълнил задължението си от разпоредбата на чл. 152 ал. 2 вр. ал. 1 т. 6 вр. чл. 147 ал. 6 от ЗКН, да регистрира в Министерство на културата в 14-дневен срок от придобиването на специално техническо средство по реда, определен с Наредба № Н-00-0001 от 14.02.2011 г. за извършване на теренни археологически проучвания, издадена от министъра на културата, обн. в ДВ. бр. 18 от 01.03.2011 г./ оръдия, за които е знаел, че са предназначени за търсене на археологически обекти, а именно метал-детектори, комплектовани със сонди за търсене, в л. а. „С.“ с рег. № ***, находящ се в местността „К.“ в землището на с. К. оръдие, представляващо устройство, състоящо се от щека, на горния край на която има ръкохватка, а на долния-монтирана сонда, свързана чрез кабел с апарат с надписи: „М.“, а в жилище в гр. П. - апартамент, на бул. „П.“ № *, ет. *, обитаван също от него уред, състоящ се от ръкохватка, изработена от бели тръби с монтирана в долния край търсеща сонда с правоъгълна форма, свързана с кабел към черно на цвят електронно устройство с надпис на предния панел „А.“. Посочените вещи, са били намерени при извършени оглед на местопроизшествие /на л. 10 и сл., тов 2 от дасъд. пр./ и претърсване и изземване /на л. 105-106, том 2 от досъд. пр./.

Също така, в резултат на извършени претърсване и изземване /л. 81-83 и на л. 95-96, том 2 от досъд. пр./, в държане на подсъдимия И. З. са намерени на 06/07.11.2016 г. в дома му в гр. Р., обл. П., ул. „В.“ № *, а за времето от 06.11.2016 г. до 08.11.2016 г. и в гр. П., в лекия му автомобил „Б.“ с рег. № ***, паркиран на бул. „П.“ срещу № **, оръдия: уред в черна пластмасова кутия, свързан с кабел към черно тръбовидно устройство, представляващ самоделен метал - детектор, оборудван със сонда и електронно устройство с надпис „*“, състоящо се от щека, с ръкохватка в горния и сонда в долния край с фабричен стикер на последната с надпис: „S.“, "X.", "31320 *****", "F: ****", "IC: ****", "Model: *****", с монтиран в горния край на щеката основен модул на устройството, които държал противозаконно /като не е изпълнил

задължението си от разпоредбата на чл. 152 ал. 2 вр. ал. 1 т. 6 вр. чл. 147 ал. 6 от ЗКН, да регистрира в Министерство на културата в 14-дневен срок от придобиването на специално техническо средство по реда, определен с Наредба № Н-00-0001 от 14.02.2011 г. за извършване на теренни археологически проучвания, издадена от министъра на културата, обн. в ДВ. бр. 18 от 01.03.2011 г./ и за които метал-детектори комплектовани със сонда за търсене знаел, че са предназначени за търсене на археологически обекти.

В съответствие със закона първият съд е посочил, че престъплението по чл. 277 а, ал. 7 от НК е формално. За съставомерността му е достатъчно държането на инкриминираните предмети да е със знанието/предположението за тяхното предназначение. Задължителна регистрация се извършва само, ако металдетекторите се използват за осъществяване на теренни археологически проучвания или други специални дейности, посочени в Закона. Такава регистрация не е била направена в законовия 14-дневен срок, нито е можело да бъде поискана от подсъдимите, тъй като за археологически проучвания се изисква специално разрешение, което се издава въз основа на заявление, подадено от лицата, посочени в чл. 150, ал. 1 от ЗКН. Нито един от двамата подсъдими - З. и Г. не попада в този кръг лица, понеже не притежава образователен ценз, научна степен или квалификация и др. съгласно чл. 150 от ЗКН. От обективна страна е установено, че всеки един от подсъдимите е упражнявал трайна фактическа власт над металдетекторите. Налице е противозаконно държане на предметите, тъй като за това е предвиден разрешителен режим и той е пренебрегнат. В тази връзка са изисканите и приложени справки на л. 4 и л. 26, в том 4 от досъд. пр., от които е видно, че двамата подсъдими не са подавали заявление за регистрация на техническо средство по смисъла на чл. 152 от ЗКН, съответно такава регистрация не е извършвана.

От субективна страна подс. Г. и подс. З., са знаели, че уредите, намерени в тяхно държане, са предназначени за търсенето на археологически обекти. Не могат да бъдат споделени доводите на защитата, че престъплението не било извършено от подсъдимите при пряк умисъл. Подобни оплаквания не намират опора в събраните по делото данни, че на 06.11.2016 г. в автомобилите си и двамата са разполагали с такива устройства, като този на подс. Г. се е намирал в ползвания лек автомобил „С.“ в близост до разкопаваната могила. Всичко това, преценено съвкупно и с установените

археологически предмети в домовете на двамата подсъдими в светлината на данните за тяхното занимание с иманярство, както и събирането на информация за археологически местности, също обуславя субективната съставомерност на извършеното. Правилно е било посочено, че възражението на З., че е използвал металдетекторите за други дейности в строителството, не изключва съставомерността по чл. 277а, ал. 7 от НК. Още по-малко членуването на подс. Г. във Асоциация на търсачи на самородно злато и метеорити, за което няма представени доказателства, нито пък са били установени късове самородно злато или останки от метеорити, за да се консолидира версията на Г. Г.. Подобно членство не изключва противоправността на деянието, тъй като регламентацията в ЗКН за опазване на културно археологическото наследство се отнася и за търсачите на самородно злато и метеорити.

Тъй като не са били събрани доказателства за подсъдимият З. да е знаел, че държаните от него оръдия - металдетектори са послужили за търсене на археологически обекти, нито пък с уредите си подс. Г. да е търсил археологически обекти, в съответствие с материалите по делото, Г. е бил оправдани по първоначално повдигнатото му обвинение металдетекторите да са използвани и да са послужили за такова търсене.

Коректно е и частичното оправдаване на подсъдимите З. и Г. и за това да са държали уредите при условията на продължавано престъпление по смисъла на чл. 26, ал. 1 от НК. Инкриминираната по чл. 277а, ал. 7 от НК дейност, се е изразила в държане на оръдия-метал-детектори на различни места, като се касае за едно единно поведение, реализирано чрез държане на вещите-метал-детектори на няколко различни места. Различното място, на което се осъществява фактическата власт върху предмета на престъплението не обуславя правния извод, че са осъществени отделни деяния, позволяващи квалифицирането им като продължавано престъпление. В случая изпълнително деяние държането на технически средства, предназначени за незаконно търсене на археологически обекти, е било осъществено, както от подс. Г., така и от подс. З., чрез поставянето на предмета на престъплението на различни места, като липсата на установена трайна връзка между дееца и предмета на престъплението не е основание да се прецени, че липсва осъществяване на това изпълнително деяние. В тази хипотеза липсват и

основания да се прецени, че разделянето на предмета на отделни места не е изпълнение на състава на едно единствено престъпление.

Въз основа на приетите и установени факти, правилно и законосъобразно окръжният съд е приел, че всеки един от подсъдимите **Г. В. Г. и И. Г. З.** е реализирал и състава на **престъплението по чл. 278, ал. 6 от НК**, както следва:

подс. **Г. В. Г. по чл.278, ал.6, пр. 1 от НК** за това, че на 06.11.2016 год. в дома си в гр. П., бул.“П.“ № ** е държал археологически обект, който не е идентифициран и регистриран по съответния ред: чл.97 ал.3 от Закона за културното наследство и чл.4 ал.3 от Наредба № Н-3 от 3.12.2009 г. за реда за извършване на идентификация и за водене на Регистъра на движими културни ценности, а именно 1 бр. монета от бронз, размери 26/28мм, тегло 5.07гр., епоха: ранновизантийска, VIв.,

а подс. **И. Г. З. по чл.278, ал.6, пр.3 от НК** за това, че на 06/07.11.2016 г. в дома си в гр. Р., обл. П., на ул. „В.“ № *, е държал повече от три - общо 406 археологически обекта, подробно описани по-горе, които не са били идентифицирани и регистрирани по съответния ред /чл. 97 ал. 3 от Закона за културното наследство и чл. 4 ал. 3 от Наредба № Н-3 от 3.12.2009 г. за реда за извършване на идентификация и за водене на Регистъра на движими културни ценности/.

В съответствие със закона първият съд е посочил, че предмет на престъплението по чл. 278, ал. 6 от НК е археологически обект, за който не са изпълнени законовите изисквания за идентификация и регистрация, предвиден в ЗКН и Наредба № Н-3 от 3.12.2009 г. за реда за извършване на идентификация и за водене на Регистъра на движими културни ценности. Понятието „ археологически обект“ е дефинирано в нормата на чл. 146 от ЗКН, според която археологически обекти са всички движими и недвижими материални следи от човешка дейност от минали епохи, намиращи се в или над земните пластове, на сушата и под вода, за които основен източник на информация са теренните проучвания. Последното не означава, че само обекти, открити чрез такива проучвания, могат да се определят като археологически /в този смисъл решение № 111 от 28.05.2015 г. по н. д. № 1938/2014 г. на І н. о., цитирано от инстанцията/. В посочената практика ВКС застъпва разбирането, че преценката дали даден обект е археологически,

предпоства оценяването на неговото естество, дали представлява следа от човешка дейност, дали е създаден в минали епохи. От значение е установяването на фактическа власт от дееца върху обекта и неговото държане в определен период от време. Съставът на престъплението е налице, когато предметът на престъплението по чл. 278, ал. 6 от НК не е регистриран и идентифициран по съответен ред, защото поначало това е задължително. Престъплението е на „формално извършване“, като е достатъчно деецът да упражнява фактическа власт върху археологически обект, дефиниран като такъв по ЗКН и без да е изпълнена процедурата по идентифициране и регистриране по закон.

В конкретния казус по отношение на подс. Г. В. Г. е установено от обективна страна, че същият, е държал в обитавано от него жилище в гр. П., бул. “П.” № ** археологически обект - 1 бр. монета от бронз, размери 26/28мм, тегло 5.07 гр., епоха: ранновизантийска, VI в. Тази монета е намерена при извършеното претърсване и изземване в посоченото жилище на инкриминираната дата - 06.11.2016 г. /л. 60-61, т. 2 от д.п./. Относно характеристиките на този обект, доводи се извеждат от заключението на в. л. доц. М. /л. 92 , т. 3 от досъд. пр./, където е дадено описание за произхода и материала на иззетата монета, като следа за човешка дейност от минала епоха. Подсъдимият не е извършил необходимата по Закон и Наредба регистрация и идентификация на този обект, с което от обективна страна е осъществил деянието по чл. 278, ал. 6, предложение 1 от НК /справка от Регионален археологически музей на л. 20, т. 4 от досъд. пр. /.

От субективна страна – това престъпление е извършено от подс. Г. при пряк умисъл – същият е съзнавал, че държи археологически обект и какво е неговото предназначение, които изводи са изводими от събраните данни за неговата страст и увлечение към подобни предмети, което е предполагало и набавяне на пособия за търсене на археологически обекти. Като е съзнавал, че държи този археологически обект без същият да е идентифициран и регистриран.

По отношение на подс. И. Г. З. също е установено от обективна страна, упражняването на фактическа власт върху обектите, които съобразно експертното заключение съставляват културни ценности и археологически обекти, като подс. З. е държал повече от три такива обекта, без те да са

идентифицирани и регистрирани по предвидения в ЗКН и Наредба № Н-3 от 3.12.2009 г. ред, в какъвто смисъл са данните от справка на Регионален археологически музей на л. 20, т. 4 от досъд. пр. Безспорно установено е, че на 06/07.11.2016 г. в обитавано от подсъдимия жилище в гр. Р., са намерени множество обекти, които съгласно изводите на експертите представляват движими културни ценности по смисъла на ЗКН, които не са били идентифицирани и регистрирани в съответствие с изискванията на Наредба № Н-3 от 3.12.2009 г., като техния брой /406/ надхвърля значително количествения критерий в нормата от три броя. Приетите и изслушани по делото нумизматична и оценителна - нумизматична експертизи са разграничили кои от изследваните обекти имат културна и историческа стойност и кои не, като всеки отделен обект е бил идентифициран с оглед неговите характеристики. Макар в оценителната експертиза да е посочена и икономическата им стойност, то същата не е водеща, каквато е тяхната научна, познавателна и историческа стойност. Установена е и автентичността на обектите и способността им да свидетелстват за минали епохи. Именно това тяхно значение е било съобразено при наказателно-правната защита, насочена към защита на обществения интерес от опазване на културно историческото наследство.

Правилно е било посочено, че разпоредбата на чл. 278, ал. 6 от НК визира като форма на изпълнителното деяние държането, което се изразява в упражняване на фактическа власт върху предмета на престъплението без за това да е от значение начинът и основанието за придобиване на фактическата власт. Както е посочил и първият съд, става въпрос за държане на неидентифицирани и нерегистрирани археологически обекти и квалифициран състав на държане над определен брой обекти – повече от 3, като предметът на престъплението е археологически обект по смисъла на чл. 146, ал. 1 от Закона за културното наследство. Същите по своята природа са културни ценности по смисъла на чл. 146, ал. 3 от цитирания закон. Следователно подлежат на задължителна идентификация и регистрация по реда на ЗКН и подзаконовите актове. По силата на закона /екс леге/ те са публична държавна собственост съгласно чл. 2а, ал. 1 от ЗКН. С други думи, въпросите дали подсъдимите са собственици на инкриминираните вещи или не, дали същите са придобити от тях на законно основание или незаконно, са без правно значение досежно ангажирането на наказателната им отговорност за

държането им без надлежна идентификация и регистрация.

Правилно е било отбелязано, че подсъдимият е пренебрегнал задължението си да идентифицира и регистрира държаните археологически обекти по съответния ред.

От значение е упражняваната фактическа власт върху археологически обекти и тяхното държане в определен период от време. Обстоятелство, че подс. З. в момента на извършеното претърсване, когато са намерени вещите, държани основно в една стая, не е бил в жилището, тъй като е бил задържан по повод извършването на изкопни работи в землището на с. К., също правилно е прието, че не оборва изводите за упражнена от него фактическа власт. Към казаното от първата инстанция следва да се добави и това, че липсата на установена трайна връзка между дееца и предмета на престъплението не е основание да се прецени, че липсва осъществяване на това изпълнително деяние. Достатъчно е, че неговата фактическа власт е била свързана с възможност за разпореждане с предмета на престъплението, тъй като за квалификацията на деянието като държане е без значение дали добитата фактическа власт за разпореждане с вещите е пълна или ограничена, самостоятелна или съвместна.

В съответствие с материалите по делото, първият съд е посочи, че липсват каквито и да било данни възрастната баба на подсъдимия З. и неговата съпруга да се увличат по иманярство.

От субективна страна окръжният съд с основание е приел, че е доказано съзнанието от страна и на З., че държи посочените по-горе предмети, които са продукт на човешка дейност от минали епохи, които не са съответно регистрирани. Показателно в случая със З. е количеството на предметите и това, че са различни по вид - монети от различни епохи, накити с различни изображения, сечиво и др., съхранявани в буркани и в найлони в помещение, на първия етаж на къщата.

В случая дейците не са се убедили, че обектите са идентифицирани и регистрирани, като са тези обстоятелства те не са разполагали с официални документи – съответно удостоверение, чрез което да ги удостоверят.

С оглед на установената правна квалификация на извършеното на всеки от подсъдимите, както при съобразяване на степента на обществена опасност, съобразно личността на подсъдимите и най-вече за постигане целите на

наказанието, първият съд с основание е подходил с определяне по отношение на подсъдимите Й. К., Г. Г. и И. З. на наказание при условията на чл. 54 от НК, при превес на смекчаващите отговорността на всеки един от тях обстоятелства.

Като такива по отношение и на тримата подсъдими коректно е отчетел чистото им съдебно минало и добрите им характеристични данни, като само подс. Г. Г. е имал предходно осъждане на пробация, за което е бил реабилитиран, поради което както и съпроцесниците си има статут на неосъждано лице. Самостоятелно това не дава основание да се правят изводи за по-висока обществена опасност на този подсъдим. По отношение на подс. З., съдът е отчетел и положението му на глава на семейство с необходимост да се грижи за малолетното си дете. Като смекчаващо обстоятелство правилно е бил отчетен по отношение на всички подсъдими и изминалият период от време от извършване на деянията до настоящия момент, който сочи на неразумна продължителност на наказателното производство без това да се дължи на процесуалното поведение на подсъдимите. От друга страна първият съд е отчетел като отегчаващи отговорността обстоятелства и за тримата подсъдими начинът на извършване на престъплението по чл. 277, ал. 3 от НК – предварителното планиране на дейността, набавянето на оръдия, с които да се улесни и включването на други лица с цел по-бързото реализиране на резултата. Всъщност посочените в обстоятелствената част на обвинителния акт действия на подсъдимите Г. Г. и К. по обхождане и процесния терен, както и съобщението за извършена дейност по обследване на терена с технически средства от Г. Г. и „неговата група“ и сами по себе си представляват престъпно търсене на археологически обекти – иманярство по смисъла на чл. 277а, ал. 1 НК, за които нямат повдигнати обвинения. Отделно от това посочените в обвинителния акт данни, свързани с ползването на топографска карта на местността с могилни некрополи представлява материал по смисъла на чл. 277а, ал. 7 НК, като визираният материал е бил предназначен да послужи като средство на друго престъпление. Това е така, тъй като материали по смисъла на коментираната разпоредба включват и различни носители на информация като карти, схеми, планове за местонахождение и разположение на археологически обекти и прочие независимо от естеството на носителя, като се включва и електронния такъв, както в случая. Всичко посочено, би могло да се отчете с по-голяма тежест

при определяне на съответните наказания за подсъдимите К. и Г. Г. на плоскостта на отегчаващите такива, но е безпредметно, тъй като липсва съответен протест по отношение на наложените наказания.

Изброените в мотивите към присъдата смекчаващи и отегчаващи отговорността обстоятелства действително са налице и мотивират превес на смекчаващите такива при определяне на наказанията на всеки от подсъдимите.

В съответствие с очертаните смекчаващи и отегчаващи отговорността обстоятелства по отношение на всеки един от подсъдимите, първият съд законосъобразно е наложил наказанията за престъплението по чл.277а, ал.3 вр. ал.2 във вр. чл.20 ал.2 от НК при условията на чл. 54, ал. 1 НК в конкретен размер на по ЕДНА ГОДИНА и ШЕСТ МЕСЕЦА ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА и ГЛОБА в размер от по 5000 лева - за всеки един от подсъдимите. Така наложената на всеки един от съпроцесниците кумулативна санкция напълно съответства на целите на наказанието, визирани в разпоредбата на чл. 36 НК. Наказание лишаване от свобода, се явява ориентирано под средния размер от 3 г. и 6 месеца на предвиденото наказание лишаване от свобода от една до шест години, като е в размер много по-близък до законоустановения минимум, отколкото до максимума. Заедно с кумулативно предвиденото наказание ГЛОБА в минимален размер от 5000 лева, който с оглед обстоятелството, че всеки един от подсъдимите е работоспособен, не би трябвало да затрудни нейното изплащане. Така определената кумулативна санкция на всеки един от подсъдимите в пълна степен отговаря на характера и обществената опасност на извършеното от тях посегателство срещу културно-исторически обект.

От настоящата инстанция следва се добави и това, че предвид семейното положение на подсъдимия З., който се явява глава на семейство /включващо малолетен низходящ и съпруга/, както и предвид имущественото му състояние и имущественото състояние на неговите съпроцесници, в случая не се следва да се налага конфискация на $\frac{1}{2}$ от имуществото на виновните, поради което не е оправдано да се лишават от права по факултативен ред, което не е било и сторено от първия съд.

При индивидуализация на наказанията по чл.277а, ал.7 от НК по отношение на подсъдимите Г. В. Г. и И. Г. З. извършени самостоятелно от

тях, първият съд е отчел като смекчаващи обстоятелства посочените по-горе – чисто съдебно минало, процесуално поведение, семейно положение за подс. З., както и изминалия период от време от извършване на деянията до настоящия момент. Като отегчаващо обстоятелство с коректно е отбелязал, че и двамата подсъдими са държали без съответните разрешения повече от едно техническо устройство на различни места - в жилищата и в автомобилите си, което подкрепя и изводите, че не само са се интересували от иманярство, но и са били активни в търсенето на археологически обекти. В случая за съставомерността на деянието е достатъчно държането и на едно устройство, като обстоятелството, че всеки един от подсъдимите е държал по два аппарата със специално предназначение само завишава каузалната тежест на конкретното деяние, чието отчитане на плоскостта на отегчаващите отговорността обстоятелства не е в разрез с разпоредбата на чл. 56 НК. Законодателят е предвидил граници на наказанието до шест години лишаване от свобода, като първият съд правилно е приел, че най-справедливо ще бъде за това престъпление на всеки един от подсъдимите Г. Г. и И. З. да бъде наложено наказание от по ЕДНА ГОДИНА ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА, което се явява определено при превес на смекчаващите обстоятелства, като е ориентирано по-близо до минимума от три месеца отколкото до средния размер от три години и месец и половина на съответната предвидена от законодателя санкционна рамка за това престъпление, поради което е справедливо и съответства на целите по чл. 36 НК.

По отношение наказанията по чл.278, ал.6 от НК, първият съд е приел, че на подс. Г. В. Г., предвид по-леко наказуемото престъпление, за което му е повдигнато обвинение –по чл. 278, ал. 6, пр. 1 от НК, наказуемо с лишаване от свобода до 4 години и глоба в размер от 2000 лева до 10 000 лева, следва да се определи наказание при условията на чл.54 от НК в минималния размер от ТРИ МЕСЕЦА ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА. За това наказание е съобразил всички обсъдени по-горе смекчаващи обстоятелства, както и обстоятелството, че се касае до един обект на престъплението, поради което е наложил наказанието в минималния размер. По същите съображения е бил наложено в минимален размер и кумулативното предвиденото наказание ГЛОБА в размер на 2000 лева.

Инстанцията не споделила доводите на защитника на подс. Г. - адв. Д., за приложение на разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от НК за това престъпление,

поради явно незначителна обществена опасност на това деяние. Безспорно е, че в държане на подс. Г. е намерена само една монета, за това и извършеното от него е квалифицирано по предл. 1 на чл. 278, ал. 6 от НК. Формално е осъществен състава на това престъпление, което е по-леко наказуемо, поради броя на археологическите обекти. За приложението на чл. 9, ал. 2 от НК следва да се преценят съвкупно всички елементи от състава на престъплението, както и данните да личността на подсъдимият. Налице са доказателства за извършена от подсъдимия всеобхватна престъпна дейност в инкриминирания период, касаеща престъпления против културното наследство, поради което и намерената в държане на подс. Г., макар и само една монета, както е отбелязал първия съд, не води до изводи за изключително ниска обществена опасност на извършеното. За това и не приложил тази разпоредба.

В допълнение към казаното от първия съд и във връзка с релевирането на същите доводи и пред настоящата инстанция следва да се каже, че защитата не отчита с нужната степен обстоятелството, че в експертизата на в. л. Ч.- Т. изрично е било посочено, че ако археологическите обекти бъдат извадени от археолозите при съответните археологически проучвания от земните пластове, тяхната стойност би била много по-голяма. А именно в тази насока е защитата на обществените отношения, която се предоставя със състава на престъплението по чл. 278, ал. 6 НК. Отделно от това, съобразно съдебната практика, при обсъждането на въпроса за приложението на чл. 9, ал. 2 НК се излагат аргументи, които настоящата инстанция напълно споделя. Те дават отговор и на въпроса как следва да се погледне на фокусираната от защитата стойност на археологически обект при преценка на ковенитираните обстоятелства. Например в решение № 76 от 23.07.2019 г. по н. д. № 193/2019 г. на 3 н. о. на ВКС се сочи, че „при обсъждане на приложението на чл. 9, ал. 2 НК обществената опасност на извършеното престъпление, което е срещу реда на управлението, се определя от степента на засягане на обществените отношения, свързани с опазване на културно-историческото наследство на страната. В тази връзка преценката на това дали обществената опасност на това деяние липсва или е явно незначителна не се намира в пряка корелация със стойността на предмета на престъплението, чиято съществена характеристика е, че представлява носител на историческа памет и национална идентичност.“

За престъплението по чл. 278, ал. 6, пр. 3 от НК, за което подс. И. Г. З. е бил признат за виновен, законодателят е предвидил наказание до 6 години лишаване от свобода и глоба в размер от 3000 лева до 15 000 лева. Отчитайки като смекчаващи обстоятелства, всички изброени по-горе такива - чисто съдебно минало на подс. З., добри характеристични данни, семейно положение и изминалия немалък период от време от извършване на деянието, окръжният съд е приел, че и това наказание следва да се определи при превес на смекчаващите отговорността на подсъдимия обстоятелства. Същевременно обаче, не може да бъде пренебрегнато и отегчаващото обстоятелство, което за това деяние определя по-висока степен на обществена опасност, а именно изключително големия брой археологически обекти - общо 406, намерени в държане на подс. З., значително надвишаващ количествения критерий от три броя. Това говори за продължителност и последователност в поведението на подс. З., а не до инцидентен случай. Предвид обсъдените по-горе обстоятелства, окръжният съд е приел, че е справедливо за това престъпление на подс. И. З. да бъде наложено наказание в размер под средния от три години и месец и половина, но надвишаващ минималния предвиден в закона от три месеца, а именно от ДВЕ ГОДИНИ ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА, както и кумулативното наказание ГЛОБА от 5000 лева, определена също в размер надвишаващ минималната такава.

Налице са предпоставките на чл. 23, ал. 1 от НК, тъй като посочените по-горе престъпления са извършени от подсъдимите Г. В. Г. и И. Г. З. преди да има влязла в сила присъда за което и да е от тях. Ето защо, съдът е наложил на всеки един от двамата подсъдими едно общо НАЙ-ТЕЖКО НАКАЗАНИЕ измежду наложените им с присъдата, а именно: ЕДНА ГОДИНА И ШЕСТ МЕСЕЦА ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА на подсъдимия Г. В. Г. и ДВЕ ГОДИНИ ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА на подсъдимия И. Г. З..

На основание чл.23, ал.3 от НК окръжният съд законосъобразно е присъединил изцяло към определеното на подс. Г. В. Г. общо най-тежко наказание лишаване от свобода и наказанието ГЛОБА в размер от 5000/ пет хиляди/ лева, наложено му за престъплението по чл. 277а, ал. 3 вр. ал. 2 от НК.

На основание чл.23, ал.3 от НК съдът е присъединил към определеното

и на подс.И. Г. З. общо най-тежко наказание и наказанието ГЛОБА в размер на 5000 /пет хиляди/ лева, явяващо се най- високия размер глоба, наложено на този подсъдим за две от престъпленията, като съгласно трайната практика в този смисъл, е присъединил единичния размер на глобата.

В случая са били налице материално-правните предпоставки е на чл. 66, ал. 1 от НК и поради чистото съдебно минало и на тримата подсъдими, първият съд е преценил, че за постигане целите на наказанието, визирани в разпоредбата на чл. 36 от НК и най-вече за тяхното поправяне, не е наложително да изтърпяват наложените им наказания „лишаване от свобода“ ефективно. За това е отложил изпълнението на така наложеното спрямо всеки един от подсъдимите общо най-тежко наказание лишаване от свобода с подходящ изпитателен срок, както следва:

- спрямо подсъдимия Й. В. К., наложеното наказание от една година и шест месеца лишаване от свобода с изпитателен срок от ТРИ ГОДИНИ, считано от влизане на присъдата в сила

- спрямо подсъдимия Г. В. Г. наложеното общо най-тежко наказание от една година и шест месеца лишаване от свобода е било отложено с изпитателен срок от ЧЕТИРИ ГОДИНИ, считано от влизане на присъдата в сила

и спрямо подсъдимия И. Г. З. наложеното общо най-тежко наказание от две години лишаване от свобода е било отложено с изпитателен срок от ЧЕТИРИ ГОДИНИ, считано от влизане на присъдата в сила.

При определяне на изпитателния срок по отношение на подсъдимите Г. и З. в по-голям размер от минималния предвиден в закона, окръжният съд е отчетел по-активната роля на тези двама подсъдими в организиране и изпълнение на първото престъпление, както и дейността на двамата, включваща извършване на повече престъпления, всички против опазването на културното наследство на страната. Поради което и определеният по-дълъг изпитателен срок спрямо тях, се очаква да произведе по-голям възпиращ и поправителен ефект върху подсъдимите.

Първият съд с основание е преценил, че в случая не е налице основание за по-голямо снизхождение и съответно определяне на по-ниски по размер наказания предвид характера на извършените престъпления и обекта на посегателство. Правилно е посочено, че отчетените смекчаващи и отегчаващи

обстоятелства не са нито изключителни, нито многобройни, поради което не се налага определяне на наказание при условията на чл. 55 от НК. Верни са и изводите на инстанцията, че така определените по размер наказания по отношение и на тримата подсъдими съответстват на степента на обществена опасност на извършеното и в най-пълна степен ще съдействат за изпълнение на целите по чл. 36 от НК, най-вече за да въздействат предупредително и възпитателно, както по отношение на подсъдимите, така и по отношение на другите членове на обществото.

Не е приложил разпоредбата на чл. 24 от НК спрямо подсъдимите Г. и З., тъй като определените им наказания, в достатъчна степен са в състояние да им въздействат поправително и липсват доказателства да други противообществени появи на подсъдимите, освен инкриминираните.

На основание чл.59, ал. 2, във вр. с ал.1 от НК в съответствие с данните по делото първият съд е приспаднал от така наложените на подсъдимите наказания, времето, през което същите са били задържани - за Й. В. К., считано от 18.11.2016г. до 21.11.2016 г., за Г. В. Г. - считано от 06.11.2016г. до 20.01.2017г., а за И. Г. З. - времето, през което същият е бил задържан по ЗМВР и НПК, считано от 06.11.2016г. до 10.11.2016г., като един ден задържане е бил зачетен за един ден „лишаване от свобода“.

В съответствие с разпоредбата на чл. 301, ал. 1, т. 11 от НПК окръжният съд се е произнесъл и относно веществените доказателства по делото, като на основание чл.53, ал.1, б.”а” от НК е ОТНЕЛ в полза на държавата принадлежащите на подсъдимите Г. В. Г. и И. Г. З. вещи, послужили за извършване на престъпленията по чл.277а, ал.3 и ал.7 от НК, които са били подробно изброени в съдебния акт. За посочените от първия съд вещи безспорно е било установено, че са послужили за извършване на две от инкриминираните умишлени престъпления и са принадлежали на подсъдимите.

В съответствие с разпоредбата на чл. 278, ал. 7 от НК са били ОТНЕТИ в полза на Държавата и вещите, представляващи предмет на престъпленията по чл.278а, ал.6 от НК - археологически обекти и фрагменти от такива, подробно изброени в съдебния акт на първата инстанция, за които след влизане в сила на присъдата в сила е постановено **ДА СЕ ПРЕДАДАТ** на Министъра на културата на РБ за разпореждане с тях.

За част от останалите веществени доказателства, които са приложени по делото, описани от първия съд, законосъобразно е било постановено ДА СЕ УНИЩОЖАТ, след влизане на присъдата в сила, поради липса на стойност.

Не подлежи на ревизия и преценката на първия съд останалите веществени доказателства да се върнат на техните собственици и владетци, като таблет, марка „А*“ и ключове, се предадат на подсъдимия Г. В. Г., а мобилен телефон марка „С.“ със сим карта – на подсъдимия И. Г. З., след влизане в сила на присъдата в сила.

За приложените към делото екземпляри от изготвените веществени доказателствени средства, в резултат на използваните СРС, е било постановено след влизане на присъдата в сила, да останат на съхранение в РКИ до изтичане срока на класификацията им по ЗЗКИ.

В съответствие с разпоредбата на чл. 189, ал. 3 от НПК с присъдата си първият съд е осъдил подсъдимите Й. В. К., Г. В. Г. и И. Г. З. за заплатят разделно по сметка на ОД на МВР – П. направените разноски в хода на досъдебното производство в общ размер на 1262,37 /хиляда двеста шестдесет и два лева и тридесет и седем стотинки/, от които всеки един от тях да заплати сумата от по 421 /четиристотин двадесет и един /лева, а по сметка на ОС – Пловдив, в полза на бюджета на съдебната власт да заплатят разделно разноските, направени в хода на съдебното производство в общ размер на 503,63 лева, от които всеки един от тях да заплати сумата от по 167,88 лева.

При извършената служебна проверка въззивният съд не намери основания за изменение или отмяна на съдебния акт, поради което той следва да бъде потвърден.

По изложените съображения и на основание чл. 338 вр. чл. 334, т. 6 от НПК, Апелативен съд – Пловдив, II наказателен състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА присъда № 260080 от 14.12.2021 г., постановена по НОХД № 2013/2020 г. по описа на Окръжен съд – Пловдив.

Решението подлежи на обжалване и протест пред Върховния

касационен съд в 15-дневен срок от съобщението до страните, че същото е изготвено и обявено.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____